

Plenaire 35

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

16 april 2008

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Karlos Callens, de dames Margriet Hermans en Tinne Rombouts en de heren Jos Bex en Jos De Meyer betreffende maatregelen ter ondersteuning van het dierenwelzijn in de landbouw – 1513 (2007-2008) – Nrs. 1 tot 3 Bespreking	1
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	1
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Tom Dehaene en Bart Martens en de dames Veerle Heeren, Michèle Hostekint, Vera Van der Borght en Hilde Eeckhout tot besluit van de opvolging van de werkzaamheden van de Commissie Energiearmoede – 1593 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2 VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Carl Decaluwe en Bart Martens en de dames Cindy Franssen, Hilde Eeckhout, Vera Van der Borght en Else De Wachter tot besluit van de werkzaamheden van de Commissie Energiearmoede over de gratis stroom – 1594 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2 Besprekingen	1
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Karlos Callens, de dames Margriet Hermans en Tinne Rombouts en de heren Jos Bex en Jos De Meyer betreffende maatregelen ter ondersteuning van het dierenwelzijn in de landbouw – 1513 (2007-2008) – Nrs. 1 tot 3 Bespreking	14

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 10.01 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat berichten van verhindering zijn ingekomen van volgende leden:

Marijke Dillen, Sabine Poleyn, Stefaan Sintobin: gezondheidsredenen;

Miet Smet, Luc Van den Brande, Karim Van Overmeire, Paul Wille: buitenslands.

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 60/24)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Karlos Callens, de dames Margriet Hermans en Tinne Rombouts en de heren Jos Bex en Jos De Meyer betreffende maatregelen ter ondersteuning van het dierenwelzijn in de landbouw – 1513 (2007-2008) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de bespreking is geopend.

Mevrouw Robeyns, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw de voorzitter, u veronderstelt dat mevrouw Robeyns naar het schriftelijk verslag verwijst. Ik zou haar dat graag zelf horen zeggen.

De voorzitter: In dat geval zullen we de vergadering moeten schorsen. Mevrouw Robeyns is op dit ogenblik niet aanwezig.

– *De vergadering wordt geschorst om 10.03 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 10.09 uur.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor de volgorde van de agenda te wijzigen en nu punt drie aan te vatten. De verslaggevers in verband met dit agendapunt zijn wel aanwezig.

Ik wens te benadrukken dat ik deze gang van zaken ten zeerste betreur. Ik zal dat straks nog eens herhalen. Als we beslissen om tien uur te vergaderen, verwacht ik een grotere aanwezigheid. Ik ga ervan uit dat de aanwezigen dit binnen hun eigen fractie zullen aankaarten. Ik zal dit feit tevens op het Uitgebreid Bureau ter sprake brengen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Tom Dehaene en Bart Martens en de dames Veerle Heeren, Michèle Hostekint, Vera Van der Borghet en Hilde Eeckhout tot besluit van de opvolging van de werkzaamheden van de Commissie Energiearmoede – 1593 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Carl Decaluwe en Bart Martens en de dames Cindy Franssen, Hilde Eeckhout, Vera Van der Borghet en Else De Wachter tot besluit van de werkzaamheden van de Commissie Energiearmoede over de gratis stroom – 1594 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

Besprekingen

De voorzitter: Dames en heren, de besprekingen zijn geopend.

Mevrouw Franssen, verslaggever van het voorstel van resolutie van de heer Dehaene c.s., heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Mevrouw de voorzitter, het voorliggende voorstel van resolutie is het resultaat van de opvolging van de werkzaamheden van de Commissie Energiearmoede. De commissie ad hoc had

tot doel het opstellen van een stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de motie van aanbeveling van de heer Decaluwe en anderen van 1 februari 2006 naar aanleiding van de maatschappelijke beleidsnota Energiearmoede. Er werden hiertoe dan ook een aantal hoorzittingen georganiseerd met vertegenwoordigers van, onder meer, Eandis, Infrac, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, Samenlevingsopbouw Antwerpen en het OCMW van Aalst.

De heer Dehaene heeft het voorstel van resolutie toegelicht. Hij heeft verklaard dat de indieners de meest waardevolle punten die tijdens de hoorzittingen aan bod zijn gekomen, in het voorstel van resolutie hebben opgenomen. Het voorliggend voorstel van resolutie omvat onder meer de vraag naar de verdere uitvoering van de motie van aanbeveling van 1 februari 2006. Daarnaast wordt gevraagd bij het uittekenen van het Vlaams energiebeleid rekening met de koopkracht van mensen in kansarmoede te houden. Een aantal voorgestelde maatregelen hebben betrekking op de werking van de Lokale Adviescommissies (LAC's). Om de sociale onderzoeken te verzekeren, moet in meer middelen voor de OCMW's worden voorzien. Bovendien moet een handleiding met goede praktijken worden opgesteld. Preventieve en remediërende maatregelen moeten de energiefactuur zo laag mogelijk houden. In alle woningen van klanten van een LAC moet een energiescan mogelijk worden gemaakt. De distributiebeheerders moeten betalingsproblemen sneller signaleren. De oplaadpunten voor budgetmeterklanten moeten toegankelijker worden. Sociale tarieven voor elektriciteit en aardgas moeten automatisch worden toegekend. Tot slot omvat het voorstel van resolutie tal van energiebesparende maatregelen ten aanzien van de sociale huisvesting.

Tijdens de bespreking is gebleken dat over het belang van dit voorstel van resolutie als een sterk signaal voor de Vlaamse Regering haast eensgezindheid bestaat. De Vlaamse Regering moet verder werk maken van de energiearmoedeproblematiek.

Ik zou echter afbreuk doen aan het werk van mijn collega's door niet heel kort enkele elementen weer te geven die tijdens de commissiebespreking weerklonken. De heer Glorieux is ervan overtuigd dat er steeds een sociaal onderzoek moet gebeuren bij overweging tot afsluiting. Vervolgens is hij de mening toegedaan dat de LAC's moeten evolueren naar centra voor energiewelzijn, dat de extra middelen voor OCMW's effectief gebruikt moeten worden om de energiearmoede te bestrijden en om de sociale onderzoeken mogelijk te maken. De toegankelijkheid van de oplaadpunten moet worden verbeterd en de E60-energienorm zou de facto moeten worden opgelegd bij elk nieuw socialewoningbouwproject. Aangezien de heer Glorieux reeds tijdens de bespreking amendementen heeft aangekondigd, ga ik ervan

uit dat hij zijn opmerkingen liever zelf formuleert bij de toelichting van zijn amendementen.

De heer Martens onderstreept het belang van de opvoering van de strijd tegen de energiearmoede, gelet op de toegenomen problematiek ter zake. Die problemen worden mee veroorzaakt door de stijgende prijzen en de dalende koopkracht. Onder het motto 'voorkomen is beter dan genezen' moet een stappenplan worden opgemaakt voor strengere energieprestatienormen zodat huizen veel zuiniger met energie omspringen en de energieverliezen veel kleiner zijn. Dit kan echter niet betekenen dat niet in de bestaande sociale woningen moet worden geïnvesteerd om de energiekost te drukken. Vandaar het belang om via een aanpassing van de ecologische openbaredienstverplichting de netbeheerders te laten bijdragen aan de e-novatiwerkzaamheden met het oog op het wegwerken van energieverliezen in de sociale woningbouw. Binnen het totale budget van openbaredienstverplichtingen moet er meer prioriteit worden verleend aan de sociaal zwakkere doelgroepen, aldus de heer Martens.

Voor mevrouw Eeckhout is het essentieel dat de voorgestelde maatregelen niet bijdragen tot een verhoging van de energiefactuur en dat de strijd verder wordt aangeboden tegen de overmatige schuldenlast. Ook mevrouw Van der Borgt sluit zich hierbij aan.

Mevrouw Heeren herbevestigt dat er reeds een hele weg is afgelegd sinds het themadebat in de plenaire vergadering over de energiearmoede. In het kader van duurzaam wonen, mag passief wonen evenwel niet de norm worden. Wel moet men in de sector van de sociale woningbouw evolueren naar de E60-norm.

Mevrouw Hostekint benadrukt het belang van de strijd tegen de opbouw van een overmatige schuldenlast, het voorafgaand sociaal onderzoek aan de LAC's en het prioritair ter beschikking stellen van de energiescans aan mensen die er het meest behoefte aan hebben. Ze vraagt om er bij de federale regering te blijven op aandringen om zo snel mogelijk de automatische toekenning van sociale tarieven in te voeren en de energieombudsdienst operationeel te maken.

De heer Dehaene benadrukt dat de inspanningen moeten gaan naar mensen die er het meest nood aan hebben, waarbij de OCMW's in dit verband een centrale rol moeten krijgen. Hij kaart tevens de schuldenproblematiek aan.

De heer Strackx vindt tot slot voorliggend voorstel van resolutie bijzonder ambitieus. Mevrouw de voorzitter, dit voorstel van resolutie is inderdaad ambitieus. Dat is maar goed ook voor de minstbedeelden in onze samenleving. Laat het woord 'ambitieuw' dan ook een compliment zijn voor de indieners van deze resolutie en

een bevrijdende schouderklop voor mensen in armoede.
(*Applaus*)

De voorzitter: De heer Strackx is ook verslaggever, maar er is afgesproken dat alleen mevrouw Franssen het verslag zou brengen.

De heer Glorieux, verslaggever van het voorstel van resolutie van de heer Decaluwe c.s., heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: De Commissie Energiearmoede is geregeld bijeengekomen om dit voorstel van resolutie te bespreken. Er werden ook verschillende hoorzittingen georganiseerd waar onder meer de Vlaamse Reguleringinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt werd uitgenodigd. Ook het Vlaams Energieagentschap, Samenlevingsopbouw Antwerpen, de VVSG, Infrac, Eandis, de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, de Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven en het OCMW Aalst waren uitgenodigd. Minister Crevits heeft tijdens de hoorzitting een stand van zaken gegeven over de uitvoering van de motie die in het verleden was gestemd en die mee aan de basis ligt van dit voorstel van resolutie.

De werkzaamheden hebben dus op een inhoudelijke en degelijke manier plaatsgevonden. Er zijn heel wat mensen en instellingen gehoord die rechtsreeks betrokken zijn bij deze problematiek.

Ik zal de toelichting die de heer Martens in de commissie en ook zonet nog heeft gegeven, niet herhalen. Ik zal me beperken tot de toelichtingen van de andere leden. De heer Huybrechts uit zijn twijfels over de begrijpelijkheid van de tekst van het voorstel van resolutie. Hij besluit echter dat het Vlaams Belang beide voorstellen van resolutie het voorzichtige voordeel van de twijfel wil geven.

Namens Groen! heb ik zelf in de commissie verklaard dat we heel blij zijn met dit voorstel van resolutie en met de conclusies die de commissie uit de hoorzitting heeft getrokken, namelijk dat het 100 kilowattuur voor iedereen behouden blijft. Groen! vindt dat zelfs moet worden overwogen om dat 100 kilowattuur op te trekken voor de specifieke doelgroep van gezinnen met lage inkomens.

Mevrouw De Wachter benadrukt dat het belangrijk is dat deze hoorzittingen hebben plaatsgevonden omdat op die manier heel wat betrokken mensen en organisaties uit het middenveld de kans hebben om actief bij te dragen aan de totstandkoming van het voorstel van resolutie. In die zin riep zij op deze belangengroepen ook te betrekken bij de uitvoering van de resolutie. Het was vanaf het begin de bedoeling om een duidelijk voorstel van resolutie te maken met voldoende concrete aanbevelingen, aldus mevrouw De Wachter.

Het voorstel van resolutie is in de commissie eenparig aangenomen met tien stemmen voor.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, ik zal meteen een betoog houden over de twee voorstellen van resolutie samen. Dat lijkt me handiger en tijdsefficiënter.

Zoals elke burger aan den lijve kan ondervinden, is de levensduurte de laatste maanden enorm toegenomen. Alles is flink duurder geworden, en niet het minst energie. De prijs van huisbrandolie, propaan in flessen en aardgas is de laatste jaren en zeker de laatste maanden dramatisch gestegen. Steeds meer mensen hebben het moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen.

Het moet ons dan ook niet verwonderen dat de energiearmoede niet is verminderd, integendeel zelfs. Tijdens de bespreking van de maatschappelijke beleidsnota over energiearmoede, nauwelijks twee jaar geleden, heb ik op tussennota's volgende bedenking opgeschreven: "Het kan toch niet zijn dat we in een stadium zijn gekomen dat mensen bang zijn om het licht aan te steken of een vuurtje te doen branden?" Wel, ik vrees dat we inderdaad in dat stadium zijn gekomen.

Ik weet niet of andere partijen dat nog doen, maar bij het Vlaams Belang gaan we nog ieder jaar bij onze leden langs om het lidmaatschap te hernieuwen. Gewoonlijk is dat in januari, dus in de winterperiode. Vooral dit jaar is het mij opgevallen dat het bij vele mensen niet erg warm is, en dan druk ik me nog zacht uit. Wij houden hier één dag per jaar dikketruindag, als symbolisch gebaar. Voor veel mensen is het de hele winter noodgedwongen dikketruindag. Wat wil je met een stookolieprijs van 80 eurocent per liter? 80 eurocent waarvan overigens het merendeel in de bodemloze put van de Belgische staatskas verdwijnt.

De mensen zeggen dan dat het allemaal de schuld van de Arabieren is. Hun olie is te duur. Is dat wel zo? Ik heb de berekening gemaakt. Negen jaar geleden kostte de ruwe olie, in dollars berekend, ongeveer een vierde van nu. Maar tijdens dezelfde periode is de dollar in waarde gehalveerd. In euro's omgerekend is de ruwe olie dus ongeveer dubbel zo duur geworden. Nochtans is de prijs van de huisbrandolie vervijfvoudigd. In januari 1999 kostte huisbrandolie omgerekend 16 eurocent per liter. Vier jaar later, in juni 2003, nog altijd maar 28 eurocent. In februari 2005, nauwelijks 3 jaar geleden, 40 eurocent. In februari 2007, één jaar geleden, 50 eurocent. Vandaag is dat 80 eurocent, een stijging met 60 procent op één jaar tijd en vijf keer duurder dan in 1999. De prijs van de ruwe olie steeg met 100 procent, die van huisbrandolie over dezelfde periode met 500 procent. Ik vind dat niet meer normaal.

Spijtig genoeg schijnt niemand zich af te vragen via welk mechanisme deze woekerprijzen tot stand komen.

Niemand in dit huis, in de federale regering en het federale parlement schijnt te vinden dat men dit moet onderzoeken en dat daartegen iets moet worden ondernomen. Dat het allemaal voor de gewone mensen niet langer betaalbaar is, daarvan liggen de beleidsmakers blijkbaar niet wakker.

Ik ben niet veel tussengekomen tijdens de lange hoorzittingen die we over het thema energiearmoede en gratis stroom hebben gehouden. Maar ik heb wel goed geluisterd, en ik heb ook veel geleerd. Zo heb ik bijvoorbeeld geleerd dat 100 kilowattuur gratis elektriciteit niet altijd 100 kilowattuur gratis elektriciteit is. Het lijkt wel een schilderij van Magritte: “Dit is geen 100 kilowattuur gratis elektriciteit.” Dat wist ik dus niet. De reductie is geen 100 kilowattuur, maar een bepaald bedrag dat echter in de meeste gevallen niet volstaat om 100 kilowattuur te kopen. Het is dus niet correct als men de mensen zegt dat ze 100 kilowattuur gratis krijgen.

Wat heb ik nog geleerd? Dat veel van mijn collega's hier schijnen te denken dat het doenbaar is een bestaand, laat staan een bewoond huis goed te isoleren. Het is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Om een bestaande woning min of meer fatsoenlijk toch een beetje te isoleren, moet je die bijna helemaal afbreken.

En dat is eigenlijk ondoenbaar. Men kan hoogstens wat reten en kieren dichtmaken. Voor de rest moeten we er niet over spreken. Een bestaande woning isoleren is flauwekul.

Staat er iets verkeerd in de twee resoluties die vandaag voorliggen? Neen, ze zitten vol goede bedoelingen en goede suggesties. Wat zullen deze voorstellen kosten? Dat zeggen de indieners niet, maar ik denk dat het nogal veel zal zijn. Wie zal dat allemaal moeten betalen? Dat zeggen de indieners evenmin. Maar er zijn maar twee mogelijkheden: als het niet de energieverbruiker is, dan zal het de belastingbetaler zijn. Zal met deze resoluties de energiearmoede morgen zijn opgelost? Neen, hoogstens zal het probleem voor sommige getroffen mensen wat minder groot zijn.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Een aantal dingen wordt inderdaad op lange termijn gepland. We vragen aan OCMW's om in hun toekomstige begrotingen in wat extra financiële steun te voorzien. Het is een taak van het parlement om een kader te maken. Minister Crevits heeft middelen vrijgemaakt om woningen te isoleren. Ook de minister van Huisvesting heeft een budget om een stappenplan te maken voor het isoleren en het energievriendelijker maken van sociale woningen.

U doet alsof we iets in het luchtledige gaan stemmen. Het budget kan een aanzet geven en mogelijkheden

bieden. Het is net een taak van het Vlaams Parlement om op lange termijn een kader te creëren. Toen we dit thema drie jaar geleden aankaatte, waren ook niet alle middelen voorhanden. Maar door het krachtdadige optreden van het parlement met een unanieme motie, is de regering in gang geschoten en heeft ze formidabel werk gedaan.

De heer Felix Strackx: Ik probeer alleen maar een zicht te krijgen op het totale kostenplaatje van deze voorstellen van resolutie. Ik stel vast dat men er niet echt op kan antwoorden. Ik ga akkoord dat er voor sommige maatregelen middelen zijn. Ik heb net mijn mening gezegd over het isoleren van woningen. Nieuwe woningen kan men goed isoleren, maar een bestaande woning isoleren is zo goed als onmogelijk. Men moet een woning bijna volledig ontmantelen.

Zal met deze resolutie de armoede morgen opgelost zijn? Neen, het probleem zal voor sommige getroffen mensen wat minder groot zijn. Om echt iets aan het armoede- en het energiebeleid te doen, beschikt Vlaanderen immers over veel te weinig bevoegdheden. Hoeveel eenvoudiger zou deze problematiek niet aan te pakken zijn als alle bevoegdheden voor armoedebestrijding, energie en consumentenzaken in Vlaamse handen zouden zijn? Dat is blijkbaar de conclusie, die de partijen die voor het overige eensgezind achter deze resoluties staan, niet durven te trekken. Dat is jammer want het zou getuigen van politieke moed.

Onze fractie zal deze resoluties goedkeuren, zonder groot enthousiasme. Het blijft toch te veel ‘kurieren am Symptom’. Wij hadden liever meer fundamentele ingrepen gezien. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, mijn tussenkomst gaat ook over de tweede resolutie. De aanzet van de discussie is de problematiek van het gratis kilowattuur en de opvolging van de eerder goedgekeurde motie.

Wat de heer Strackx over de staatshervorming zegt, klopt. Maar als u de beleidsbrieven van de minister voor Energie leest, is er telkens een deel aan gewijd. Het is iets wat op het federale niveau moet worden beslist.

Maar u hebt een punt. Als we meer homogene bevoegdheidspakketten zouden hebben, kunnen we inderdaad coherenter optreden. Ik denk dat iedereen het daarover eens is.

Collega's, we kunnen zeggen dat uit de werkzaamheden van de commissie van eind 2007, om een stand van zaken te maken in opvolging van de eerder goedgekeurde motie, is gebleken dat de regering en de verschillende ministers op hun domein al heel wat werk

hebben verricht om de aanbevelingen van dit parlement over wonen, welzijn en energie uit te voeren. Ik verwijs naar het minibesluit van 22 december 2006, om een aantal dringende maatregelen in te voeren zoals de termijn voor de plaatsing van een budgetmeter. Ik verwijs naar het decreet van 25 mei 2007 in verband met de duidelijke werking en begrippen van de LAC's en de problematiek van klaarlijklijke onwil.

Ik verwijs ook naar de goedkeuring van het maxibesluit, dat onder meer de afsluitings- en heraansluitingsprocedure regelt, een kosteloze opzegging bij wanbetaling oplegt, de opzegtermijnen verlengt en de oplaadmogelijkheden bepaalt. Er zijn ook al de eerste resultaten in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en het Vlaamse Energierenovatieprogramma, de premies voor niet-betalers enzovoort. Er zijn dus al concrete aanzetten en beslissingen in opvolging van de motie van enkele jaren geleden.

Ik wil uitdrukkelijk alle collega's danken die hieraan hebben meegewerkt en zeker ook de diverse leden van de Vlaamse Regering.

Collega's, het werk is nooit af. Als we de cijfers bekijken, zien we voor de netgebieden van Eandis dat het aantal klanten van de distributienetbeheerders als sociale leverancier in de periode van 2005 tot eind 2007 is verdubbeld. Het aantal budgetmeterklanten is in dezelfde periode verdrievoudigd, en het aantal LAC-dossiers is met de helft gestegen.

Mijnheer Strackx, u hebt gelijk dat we met deze commissie en dit voorstel van resolutie de energiearmoede niet stoppen. Het zou natuurlijk te gemakkelijk zijn om dit voorstel van resolutie goed te keuren en te denken dat het probleem dan is opgelost. Jammer genoeg is dat niet zo. We moeten opnieuw een visie creëren en een aantal aanbevelingen doen. We hebben toch wel bewezen dat we dat de voorbije periode hebben kunnen doen. We kunnen de vraag stellen wat gebeurd zou zijn als er geen resolutie was geweest en geen beslissing van de regering. Welke cijfers zouden we dan hebben? Dan zou het niet gaan over een verdrievoudiging, maar over een vertienvoudiging.

We kunnen wel zorgen voor een goed sociaal opvangnet dat de mensen stimuleert om opnieuw de commerciële markt op te zoeken, voor duidelijke regelgeving en procedures, voor leesbare informatie en facturen en voor efficiëntere maatregelen om het verbruik en zodoende ook de energiefactuur te doen dalen. In die zin bewijst de commissie duidelijk haar nut.

Door een stand van zaken op te maken, kunnen we ook bijsturen en aanvullen naargelang de noden. Dat is wat gebeurt in deze beide voorstellen van resolutie, op basis van goede hoorzittingen en goede informatie. Ik wil

nogmaals de mensen van Samenlevingsopbouw Antwerpen, die gewerkt hebben rond het project energie en armoede en een prominente rol hebben gespeeld op de achtergrond bij de werkzaamheden van deze commissie, uitdrukkelijk danken. Ik denk dat we in de toekomst deze mensen ook bij nieuwe initiatieven moeten betrekken.

De nadruk van deze voorstellen van resolutie ligt dus veeleer op een preventief beleid, dat vooral gericht is op de kwetsbaarste groepen. Het eerste voorstel van resolutie, tot besluit van de opvolging van de werkzaamheden van de Commissie Energiearmoede, is het resultaat van de evaluatie van de motie van 2006 en de bespreking van de werking van de LAC's.

Uiteraard vragen we om dit verder uit te werken. Vooral voor de zaken die nog niet gerealiseerd zijn, moet toch een regelgevend kader worden uitgewerkt en we wachten ook op de uitvoering van een aantal praktische en federale modaliteiten. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de automatische toekenning van de sociale maximumprijzen en de oprichting en operationalisering van deze ombudsdienst.

Algemeen gesteld, vragen we maatregelen voor een efficiëntere werking van de LAC's en de procedures die gericht zijn op preventie, het verbruik verlagen, de specifieke doelgroep moeten helpen om tot een zo laag mogelijke factuur te komen en vooral maatregelen die voor budgetmeterklanten leiden tot verbeterde oplaaden betalingsmogelijkheden.

Tot slot vragen we maatregelen om in de sociale woningbouw te komen tot energiezuinige woningen, ten gunste van zowel de bouwmaatschappij als de huurder.

Meer concreet vragen we om in meer middelen te voorzien voor de OCMW's om hen in staat te stellen om voor elk LAC-dossier een grondig sociaal onderzoek te kunnen uitvoeren. Om het doelpubliek te bereiken, wordt gevraagd de energiescans te concentreren op de klanten met een LAC-dossier. Op de problematiek van schulden, LAC's en OCMW's zal de heer Dehaene straks dieper ingaan.

In het kader van de evaluatie van de openbaardienstverplichtingen voor netbeheerders kan worden onderzocht in welke mate een stappenplan voor de e-novatie van bestaande sociale woningen kan worden ondersteund. Om de huurder te behoeden voor een maximale doorrekening in de huurprijs, kan men mijns inziens ook hier de energiecorrectie toepassen. Het is belangrijk dat de minister zo snel mogelijk uitvoering geeft aan het uitvoeringsbesluit, dat, naar ik hoop, in voorbereiding is. Ook belangrijk is dat energiecorrecties geïntegreerd kunnen worden in de best practice voor energievriendelijke sociale woningen. We hebben bewezen

dat een best-practicewerking ten aanzien van de LAC's sporen ten gunste nalaat. We vragen, waar mogelijk, dat het verbruik van de sociale bewoners individueel wordt gemeten en dat de factuur hierop gebaseerd wordt. Dit lijkt ons voor de bewoners een betere maatregel dan in elke sociale woning een budgetmeter te plaatsen. Uit de hoorzittingen is trouwens gebleken dat nog geen 10 procent van de budgetmeters in sociale woningen geactiveerd is.

Wij vragen om de distributietarieven ten gevolge van dit voorstel van resolutie niet te verhogen. Effectiviteit, het bereiken van de doelgroep dus, en efficiëntie is de boodschap van de resoluties. Als we dit nastreven is er, wat onze fractie betreft, geen reden om de distributietarieven te verhogen, wel integendeel: er zal misschien wat meer marge gecreëerd worden.

Mevrouw Van der Borght deelde tijdens de bespreking trouwens mee dat de SERV een onderzoek zou doen naar de openbaredienstverplichtingen. Ik denk dat we dan ook de moed moeten tonen om een en ander bij te sturen om het sociale en ecologische karakter van de openbaredienstverplichtingen te versterken. We moeten dat onderzoek eerst afwachten. Een voorbeeld is de resolutie over de toekenning van de gratis stroom. Uit de hoorzittingen bleek dat de toekenning van de gratis stroom helemaal niet zo effectief en efficiënt is als we dachten. Zo deed de VREG een studie waaruit bleek dat 25 procent van de gezinnen de korting voor de gratis stroom niet ontvangt, maar er wel voor meebetaalt in de tarieven. De distributiebeheerders konden intussen wel betere cijfers voorleggen, maar toch ontvangt vermoedelijk een kleine 10 procent van de gezinnen de korting niet. Verder blijkt de jaarlijks weerkerende administratieve kost ongeveer 1 miljoen euro te bedragen. De procedure die aan de toekenning voorafgaat en de afrekeningsprocedure tussen leveranciers en netbeheerders blijken bovendien zeer omslachtig en hebben teleurstellende resultaten.

Met dit voorstel van resolutie proberen we hieraan iets te doen. Daarom verzoeken we de Vlaamse Regering om een verbetering van de toekenning van gratis stroom. Meer bepaald vragen we te onderzoeken of in het kader van de automatische toekenning van het sociaal tarief, de levering van gratis stroom kan worden gelegd bij de leveranciers en of er kan worden gewerkt met een forfaitaire vergoeding voor de leveranciers. Hierdoor trachten we alle gezinnen te bereiken, en bovendien zal dit heel wat minder administratie vergen. We vragen uiteraard ook om de toekenning aan budgetmeterklanten, rusthuisbewoners en collectieve wooneenheden te verbeteren. Mevrouw Van der Borght heeft dat herhaaldelijk gevraagd. Ik hoop dat dat wordt gerealiseerd. Misschien kunnen we de huurdersbonden hierbij betrekken. Tot slot kan er samen met de gezins- en de armenvereniging nagedacht worden over verdere sociale maatregelen

voor de meest hulpbehoevende mensen om zo de middelen voor de gratis kilowattuur te leiden naar de mensen die dat het meest nodig hebben.

Geachte leden, hopelijk wordt dit voorstel van resolutie deze namiddag zo ruim mogelijk gesteund. Het is de taak van alle leden – en diverse leden hebben dat de voorbije jaren gedaan – om hierover veel parlementaire vragen te stellen aan de diverse ministers, om dit nauwgezet te volgen, om te vragen of er geen bijkomende inspanning moet worden geleverd. Ik roep iedereen ertoe op het komende jaar die vragen te blijven voorleggen aan de diverse ministers. Het is immers bewezen dat de vorige motie tot resultaten heeft geleid. Ik wil alle leden van de Commissie Energiearmoede bedanken voor hun positieve samenwerking, die ertoe heeft geleid dat voor de meest kwetsbare groepen in onze samenleving een goed kader is aangereikt, zodat er geen situaties ontstaan dat mensen in deze welvaartsstaat verstoken blijven van energie en drinkwater. Deze commissie heeft daartoe een belangrijke bijdrage geleverd. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Eeckhout heeft het woord.

Mevrouw Hilde Eeckhout: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik wil eerst en vooral mevrouw Franssen bedanken voor haar verslag. Door de andere spreker is er al heel wat gezegd, zodat mijn betoog relatief beperkt zal zijn. Tijdens de hoorzittingen hebben we veel kunnen debatteren. De meerderheid is tot twee evenwichtige voorstellen van resolutie gekomen, die de strijd tegen de energiearmoede voort willen voeren, maar dat op een iets efficiëntere wijze dan in het verleden. We zijn heel blij dat de regering in het verleden de resolutie goed heeft gevolgd. Ze heeft er behoorlijk wat aandacht aan besteed en aardig wat maatregelen genomen. We denken echter dat de aanbevelingen van twee jaar geleden nog kunnen worden verbeterd, vooral dan als het gaat over het efficiënt uitvoeren van een aantal maatregelen.

Met name gaat het dan over de gratis stroom, waarover heel wat gezegd is. Er zijn heel wat verschillende meningen over. Is die efficiënt? Blijft die efficiënt? Behouden we de gezinsmodule? Er was vooral kritiek op de wijze waarop deze maatregel werd toegepast. Op zich was die niet slecht. De commissie heeft hem dan ook met overtuiging behouden. We willen hem ook bestendigen in het voorstel van resolutie, maar vragen uitdrukkelijk dat hij administratief sterk zou worden vereenvoudigd. U hebt de cijfers over de kostprijs van die maatregel gehoord van de heer Decaluwe. We willen dat die kostprijs wordt verminderd. Als liberalen vinden we het belangrijk te onderstrepen dat de kostprijs van al die sociale maatregelen, die zeker nodig zijn, niet in extremis mag worden doorgerekend aan alle energieverbruikers. Ik word in mijn overtuiging gesterkt door het regeerakkoord, dat stelt dat we erover moeten waken dat

de algemene energieprijis niet stijgt doordat sommige van onze sociale maatregelen worden doorgerekend. Dat valt dan ook meermaals terug te vinden in het voorstel van resolutie. We zijn voor de sociale maatregelen. Die zijn meer dan nodig. We moeten ons er echter voor hoeden meer mensen in de energiearmoede te duwen doordat te veel maatregelen worden doorgerekend in de basisenergieprijis die we allemaal betalen. Die kostprijs is voor ons dus zeker en vast belangrijk.

Het is echter ook belangrijk dat we die energiearmoede aanpakken. Dat moet gebeuren in het ruimere kader van de algemene armoedeaanpak. Zowel in de sociale huisvesting als in de overige woningbouw moeten we erover waken dat het energieverbruik kan afnemen. Daarom stellen we behoorlijk wat maatregelen voor om dat verbruik in het algemeen en voor iedereen te beperken. Minder energieverbruik betekent immers minder energiearmoede. We mogen echter ook niet te snel willen gaan en te veralgemeend passiefhuizen invoeren. Dat lijkt me momenteel zeker en vast nog een stap te ver. We moeten iedereen de kans geven om zelf, uit vrije wil, te kiezen in welke mate ze daaraan meedoen.

Met de beide voorstellen van resolutie zetten we een belangrijke stap om de energiearmoede voort te beperken. Tegelijk zien we erop toe dat de kostprijs van de maatregelen niet hoger is dan de efficiëntie ervan bij de doelgroep die we willen bereiken.

Open Vld is zeer tevreden met de resultaten van beide voorstellen van resolutie. We hebben ze met de hele ploeg kunnen realiseren. Ze omvatten de verschillende luiken. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, eens te meer zetten we met deze voorstellen van resolutie een stap vooruit in de strijd tegen de energiearmoede. Die strijd moet dringend nog worden opgevoerd. Gisteren noteerden we voor een vat ruwe aardolie nogmaals een recordprijs: 112 dollar. Ondanks de ontdekking van een nieuw aardolieveld voor Brazilië werden de prijzen op de internationale oliemarkt niet gedrukt. Blijkbaar lopen de gas- en olievelden sneller leeg dan dat er nieuwe worden gevonden. Ik vrees dat wij als klein landje niet veel kunnen doen aan die internationale hausse van de energieprijzen. Die heeft te maken met een dalend aanbod en een stijgende vraag naar energie door opkomende economieën zoals China, India en Brazilië. Een dalend aanbod en een stijgende vraag leiden uiteraard tot een stijging van de prijzen. Ook al heeft dat gedeeltelijk te maken met speculatie, wij kunnen daar weinig aan doen.

Waar we wel iets aan kunnen doen en bevoegd voor zijn, is de strijd tegen het energieverlies. Laat ons wel

wezen, ons woonbestand laat de energie nog altijd langs ramen en deuren ontsnappen. Een groot deel van onze woningen heeft nog geen geïsoleerd dak. Een groot deel heeft nog ramen met enkel glas. We weten dat de investeringen in de vervanging van enkel glas door superisolerende beglazing, in dakisolatie en in efficiënte verwarmingsketels zeer economisch zijn. Ze verdienen zich terug in enkele jaren tijd. Spijtig genoeg gebeuren ze nog onvoldoende.

Ik ben dan ook blij met het voorstel van resolutie over energiearmoede. Er wordt sterk benadrukt dat we niet alleen nood hebben aan nieuwe energiezuinige sociale woningen, maar ook aan een heus e-novatieprogramma voor de bestaande sociale woningen. Dat moet een praktisch haalbaar en betaalbaar plan zijn.

Laat me beginnen met het eerste: de energieprestatienormen voor nieuwe sociale woningen. Vorige week vrijdag heeft de Vlaamse Regering de historische beslissing genomen om tegen 2020 45.000 nieuwe sociale huurwoningen te bouwen. Dat betekent een verdubbeling van het huidige investeringsritme. Dat is een gigantische opgave. We zouden een enorme kans missen mochten we die nieuwe sociale woningen niet meteen energiezuinig bouwen en voorbereiden op een toekomst met steeds hogere energieprijzen. Laat ons de bewoners van die 45.000 nieuwe sociale woningen wapenen tegen de bokkensprongen van de internationale energieprijzen door hen een energiezuinige woning te garanderen. U weet dat we vorig jaar een decreet hebben goedgekeurd rond de energieprestaties van woningen. De energieprestatienorm, het E100-peil, wordt algemeen van toepassing in Vlaanderen. Dat was al een serieuze aanscherping van de vroegere energieprestatienormen.

We moeten nog verder gaan. Minister Vandenbroucke heeft naar aanleiding van het nieuwe programma voor de scholenbouw een studie laten uitvoeren door het Wetenschappelijk en Technisch Comité voor het Bouwbedrijf, zeg maar het studiebureau van de bouwsector. Daaruit bleek dat een E70-peil, een energieprestatiepeil dat 30 percent zuiniger is dan de huidige norm voor nieuwbouw, het economische optimum was. Aan dat peil worden de hogere investerings- en bouwkosten teruggewonnen door de lagere energiefacturen bij het gebruik van die gebouwen.

Dat was in een periode dat de olieprijs op de internationale markten lager noteerden. Met de stijgende olieprijs ga ik ervan uit dat het economisch optimum nog lager moet liggen dan die E70, vooral in de sociale woningen, waar meer stookuren zijn dan in de scholenbouw.

De heer Carl Decaluwe: Ik volg de redenering van de heer Martens volledig, maar ik wil ook een ander

element in het debat gooien. Ik heb daarover ook een vraag om uitleg ingediend aan minister Crevits. In de Nederlandse politiek is de voorbije weken een enorm schandaal losgebarsten. In de sociale en private woningbouw heeft men bijzonder strenge energievoorwaarden, maar de volksgezondheid komt in gevaar. In de Tweede Kamer is een debat aan de gang dat dreigt om dat specifieke ventilatiesysteem te verbieden. Energie is heel belangrijk, maar de volksgezondheid moeten we mee in overweging nemen. Een systeem dat momenteel in passiefhuizen wordt gepropageerd, moet worden onderworpen aan de volksgezondheid. We kunnen dat debat ten gronde voeren in de commissie voor Energie.

De heer Bart Martens: Uiteraard moeten we niet één probleem oplossen door een ander te creëren. De strijd tegen tochtproblemen mogen niet leiden tot een vochtprobleem. De gezonde ventilatie van onze woningen is dus even cruciaal. Niet voor niets heette ons decreet, waarin we de strengere energieprestatie-eisen hebben vastgelegd, het EPB-decreet. Die B stond voor binnenklimaat. Het ligt in de bedoeling van de Vlaamse Regering om niet alleen oog te hebben voor het energieverbruik van die woningen, maar om tegelijk te kijken naar de kwaliteit van het binnenklimaat. Dat bereik je door een goede, efficiënte ventilatie.

Ik vermoed dat het economisch optimum bij de bouw van nieuwe woningen rond het E60-peil schommelt. Dat wordt ook bevestigd door studies van professor Hens van het laboratorium voor bouwfysica van de K.U. Leuven. Ik wil minister Keulen aanraden om dat ten gronde te onderzoeken en om de 45.000 nieuw te bouwen sociale woningen volgens een strengere energieprestatiepeil neer te poten. Zo kunnen we de toekomstige bewoners van die gebouwen wapenen tegen de stijging van de energieprijzen op de internationale markten.

Die nieuwe woningen zullen er gedurende de volgende vijftig jaar staan. Laten we dus nu de kans grijpen om ze zeer energiezuinig te bouwen. De energieprestatienormen moeten opschuiven met de bouwtechnieken die evolueren en steeds goedkoper worden. Wat vandaag betaalbaar is, bijvoorbeeld superisolerende beglazing, was dat gisteren niet.

We moeten ook oog hebben voor de gigantische energieverliezen in het bestaande woningbestand. Ook daar geeft het voorstel van resolutie tal van aanbevelingen. Bijvoorbeeld dat de distributienetbeheerders in de REG-actieplannen, die ze jaarlijks moeten opmaken om de wettelijk opgelegde energiebesparingsnorm te halen, veel meer aandacht moeten schenken aan het ondersteunen van energiebesparende maatregelen bij de sociale huisvestingsmaatschappijen in de sociale woningbouw. Dat is een goede aanbeveling omdat ze het mattheuseffect kan tegengaan, dat in de REG-actieplannen van de netbeheerders verscholen zit.

We weten vandaag dat heel wat premies die Eandis en Infrac uitdelen voor superisolerende beglazing of condensatieketels, terechtkomen bij doelgroepen die de investeringen misschien ook hadden gedaan zonder die premies. De premies gaan voorbij aan de sociaal zwakkeren in onze samenleving, want zij zijn vaak niet in staat of niet capabel om de investeringen door te voeren. Vandaar onze vraag om binnen de REG-actieplannen, de energiebesparingsplannen van de distributienetbeheerders, veel meer aandacht te schenken aan de ondersteuning van energiebesparing in de sociale woningbouw en bij de sociale huisvestingsmaatschappijen, zodat de noodzakelijke investeringen voor dakisolatie en voor de vervanging van ramen en van het verwarmingssysteem, niet integraal in de huurkost van de woningen moeten worden doorgerekend.

We bevelen ook aan, beste vrienden, om onze gratis energiescans te richten op de mensen met betalingsproblemen. We hebben afgesproken dat in heel Vlaanderen op twee jaar tijd 50.000 gratis energiescans moeten worden uitgevoerd. Een scanner komt dan op bezoek bij een gezin, hij geeft gratis advies, hij kijkt naar de regeling van de thermostaat, hij geeft een aantal besparingstips en tijdens dat bezoek wordt ook een gratis spaarpakket geïnstalleerd. Dat gratis spaarpakket bestaat uit een spaardouchekop, spaarlampen, buisisolatie en radiatorfolie. Wij vinden dat de gratis scans en het installeren van een gratis spaarpakket in de eerste plaats moeten gebeuren bij gezinnen die problemen hebben om hun facturen te betalen, gezinnen die lijden onder de stijgende energieprijzen en die in een situatie van energiearmoede terechtgekomen zijn.

Ik heb nog een laatste punt inzake het voorstel van resolutie over energiearmoede. We vragen dat de Vlaamse Regering er bij de federale regering op aandringt om de fiscale incentives, de fiscale aanmoedigingen voor energiebesparende maatregelen waardoor men de investeringen kan aftrekken van de belastingen, om te zetten in een rechtstreekse korting op de factuur. In dat geval moet men niet langer een papieren versie van de factuur van de verwarmingsinstallateur waarop staat dat een condensatieketel werd geplaatst, bij de belastingaangifte steken zodat men 40 percent van de investeringskost kan terugtrekken van de belasting. Wij stellen voor dat dit rechtstreeks op de factuur van de verwarmingsinstallateur komt, want dat heeft twee voordelen. Het eerste voordeel is dat belastingplichtigen geen twee jaar moeten wachten op de fiscale tegemoetkomingen. Het belangrijkste voordeel is dat ook niet-belastingplichtigen, mensen die een leefloon of een te klein inkomen genieten om van de belastingaftrek te kunnen genieten, op een automatische manier van de fiscale tegemoetkoming kunnen genieten.

Het toeval wil dat ik straks naar de commissie voor Financiën van de Senaat ga, want daar staan de bespre-

king en stemming van een wetsvoorstel van mij over dit onderwerp op de agenda. In dat wetsvoorstel stel ik voor om de belastingaftrek om te zetten in een rechtstreekse korting op de energiefactuur. Ik ga ervan uit dat alle partijen die dit voorstel van resolutie mee hebben ingediend en straks hopelijk ook zullen goedkeuren, in de Senaat ook steun zullen verlenen aan mijn wetsvoorstel over een rechtstreekse energiekorting op de factuur.

Tot zover het voorstel van resolutie over energiearmoede, dat uitgaat van het principe dat voorkomen beter is dan genezen. Laat ons dus investeren in het wegwerken van de energieverliezen in onze woningen. Straks gaat mevrouw Hostekint dieper in op de voorstellen in het voorstel van resolutie om mensen met betalingsproblemen maximaal te helpen en om te voorkomen dat ze in een nog grotere schuldenpiraal terechtkomen.

Ik stap even over op het voorstel van resolutie over het gratis kilowattuur, want ik heb gemerkt dat mijn collega's die bespreking ook al hebben aangevat. Het is goed dat er een consensus is gegroeid om het gratis basispakket aan stroom te behouden. Ik weet dat een aantal collega's daar vragen bij stelden, er bedenkingen over hadden en liever van de maatregel af wilden. Het verheugt ons dat er nu een consensus is om de maatregel te behouden, maar ook om hem administratief eenvoudiger te maken.

Het is om twee redenen een goede zaak dat die maatregel kan worden behouden. Eén: in de debatten is gebleken dat dit een sociale maatregel is die voor een herverdeling zorgt in het voordeel van de kleine verbruikers, wat een stimulans is om het verbruik ook effectief binnen de perken te houden, en van de grote gezinnen. Dat positieve sociaal herverdelende effect moeten we blijven steunen.

Twee: de maatregel rond de gratis stroom is ook al een invulling van het basisrecht op energie, waar de armoedeverenigingen terecht voor pleiten. Er moet wat ons betreft zelfs nagedacht worden over een uitbreiding van het gratis basispakket aan stroom naar een gratis basispakket voor aardgaslevering. Ook daar kan een progressieve tarifiering zowel een stimulans betekenen voor het binnen de perken houden van het aardgasverbruik, als een element vormen in de strijd tegen energiearmoede. Het kan een maatregel zijn om de energiefactuur van de sociaal zwakkeren te beperken.

In het verleden zijn we er nogal gemakkelijk van uitgegaan dat het de armste gezinnen waren die met de grootste energiefacturen te kampen hadden, omdat de rijkere in onze samenleving het zich bijvoorbeeld konden permitteren om een zeer zuinige AA+-ijskast en een superzuinige wasmachine te kopen, terwijl de armere gezinnen het moesten stellen met een ijskast van vijftien jaar oud, die energie vreet.

Uit het onderzoek van de VREG is gebleken dat dat niet waar is, en dat met name de rijkere gezinnen de hoogste

energiefacturen hebben. Zij kopen misschien wel een ijskast met AA+-label, maar ze hebben er dan wel drie staan. Ze hebben bijvoorbeeld drie plasma-tv's in huis, hebben een sauna in de kelder en een zonnebank op zolder. Afstappen van de maatregel met gratis stroom zou vooral in het voordeel zijn van de grootverbruikers, die dus blijkbaar bij de meer gegoede gezinnen te vinden zijn. Daarom denken wij dat een progressieve tarifiering met een gratis basispakket, waarvan de kost wordt verrekend in het overige verbruik, niet alleen vanuit milieuoogpunt, maar ook vanuit sociaal oogpunt een verstandige maatregel is.

Dat neemt niet weg dat ook wij vragen om een administratief eenvoudiger toepassing van die gratis stroom. En dat is precies wat in het voorstel van resolutie staat: wij vragen om te onderzoeken in hoeverre een en ander eenvoudiger kan. De kosten die de leveranciers maken moeten nu bijvoorbeeld via ingewikkelde kostenstaten worden terugbetaald door de netbeheerder. Wij vragen ons af of dat niet via een forfaitaire kostenvergoeding per klant kan gebeuren. Wij vragen ons ook af of de verplichting tot het leveren van het gratis basispakket niet volledig bij de leverancier kan worden gelegd. Wij vragen de Vlaamse Regering om die elementen verder te onderzoeken.

Wij vragen tot slot ook om voor rusthuisbewoners een regeling te treffen voor een efficiëntere en effectieve toekenning van gratis stroom. Het gaat immers vaak om veel bewoners die schuilgaan achter één collectieve meter. Er werd vastgesteld dat zij in de praktijk niet altijd die gratis stroom kregen. Nochtans hebben ook zij recht op gratis stroom. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de voorzitter, collega's, in tegenstelling tot de andere oppositiepartij nemen wij een andere houding aan tegenover de voorliggende voorstellen van resolutie. Zoals iedereen beseffen wij wel degelijk dat deze het energiearmoedeprobleem niet oplossen. Wij vinden wel dat er belangrijke stappen in de goede richting worden gezet. Alleen al om die reden is het belangrijk dat zij alle steun krijgen.

In tegenstelling tot de fractie van het Vlaams Belang willen wij bovendien een aantal constructieve voorstellen doen om verder te bouwen in de toekomst. Ik heb tijdens de bespreking al aangekondigd dat wij een rondetafelconferentie over energiearmoede hebben georganiseerd twee dagen na de bespreking in de commissie. We zijn samen met mensen die in armoede leven op een participatieve wijze op zoek gegaan naar extra maatregelen die zouden kunnen worden getroffen om het probleem van de energiearmoede te bestrijden. Daar is een hele waslijst aan extra maatregelen uit voortgekomen. Ik vond het niet echt opportuun om

daarover een aantal amendementen in te dienen op het voorstel van resolutie, maar wel om in dezelfde constructieve geest als deze waarin de resoluties tot stand zijn gekomen, deze maatregelen verder uit te werken, samen met de meerderheidspartijen, en zo tot een extra voorstel van resolutie te komen.

Ik zal er gewoon enkele opsommen. Zoals de heer Martens daarnet zei, is het belangrijk dat die 100 kilowattuur gratis stroom behouden blijft. Als er meer wordt verbruikt, moet er een progressieve tarifiering worden ingevoerd, waarbij de echt grote verbruiker meer moet betalen voor die extra kilowatturen. Daar moeten natuurlijk sociale correcties aan verbonden zijn. Mensen die in armoede leven en nog altijd, noodgedwongen, een elektrische verwarming hebben, mogen niet bijkomend gestraft worden. Ze zitten in een andere situatie dan mensen die veel verbruiken omdat ze een zonnebank, een sauna of een zwembad hebben.

De energiescans moeten in de eerste plaats worden uitgevoerd bij mensen in armoede. Daarnaast is het belangrijk dat die scans niet enkel gebeuren, maar dat daarna ook maatregelen worden genomen om de aanbevelingen effectief uit te voeren. De heer Decaluwe heeft daarover gisteren in de commissie een terechte vraag gesteld. Jammer genoeg kon ik toen niet aanwezig zijn.

Het fonds voor de reductie van energiekosten moet volledig worden ingezet. Het moet ten goede komen aan de specifieke doelgroep van de gezinnen met lage inkomens.

Die 100 kilowattuur gratis elektriciteit is belangrijk. Ze is meer dan een slok op een borrel voor mensen die in armoede leven. Energie als basisrecht is natuurlijk ruimer. Ook kolen en aardgas vallen daar onder. Die mensen hebben vaak een acute nood aan energie. Er moeten structurele maatregelen worden genomen, die op langere termijn een oplossing bieden.

Er waren ook aanbevelingen van de werkgroep Energiezuinig en Comfortabel Wonen. Mensen in armoede moeten niet alleen de energiefactuur kunnen drukken. Ze hebben ook recht op comfortabel wonen, dat rechtstreeks voortvloeit uit energiebesparende maatregelen. Degelijke isolatie zorgt voor een aangenaam binnenklimaat. Hier wordt gesteld dat het belangrijk is in elke gemeente een energieloket op te richten, waar iedereen, zowel huurders als verhuurders, met allerhande vragen terecht kan. Het energieloket moet daarbij nauw samenwerken met het OCMW.

We beschouwen het project van de klimaatwijken als zeer positief. Vooral bij het project 'Klimaat op maat' werd de vraag geformuleerd dat de overheid nog meer ondersteunend zou optreden. Er werd ook voorgesteld duurzaamheidsambtenaren in te zetten in de gemeenten

om eigenaars te helpen en te begeleiden bij het zoeken naar premies en incentives voor renovaties.

Over de Vlaamse renovatiepremie werd gesteld dat het mogelijk zou moeten zijn er meer dan één keer een beroep op te doen. Vooral mensen die in armoede leven, doen zelden een grote renovatie in één keer. Meestal worden opeenvolgend kleine renovaties gerealiseerd. Als ze maar één keer een beroep kunnen doen op die renovatiepremie, dan is dat nadelig voor hen.

Het is belangrijk de energieprestatiecertificaten aan remediërende maatregelen te koppelen. Zo zou de toelating tot verhuur of verkoop voor een woning die een bepaald energiepeil niet haalt of die in verband met energieverbruik echt in heel slechte staat is, moeten worden opgeschort tot die woning wel een redelijk energiepeil haalt.

Voor sociale woningen willen we de strengst mogelijke energiepeilnormen naar voren schuiven. Er is in dit verband naar de norm E60 verwezen. Volgens de heer Martens zou uit een studie blijken dat de norm E70 het economisch optimum vormt. Ik heb ondertussen een aantal andere studies, waarvan eentje door de K.U.Leuven is uitgevoerd, gelezen. Hieruit blijkt dan weer dat E60 het optimum zou zijn. Het is niet mijn bedoeling met cijfers te goochelen. Een verstrenging van de energiepeilen voor nieuwe woningen zou in elk geval een grote winst kunnen opleveren. Zeker wat sociale woningen betreft, zouden we tot een dergelijke verstrenging moeten overgaan.

We hebben tijdens de rondetafelconferentie met de mensen in armoede besproken hoe het met het beleid betreffende budgetmeters en het afsluiten van elektriciteit zit. Sinds de vorige motie is goedgekeurd, is op dit vlak een positieve evolutie merkbaar. Er zijn evenwel nog steeds een aantal problemen.

Mensen aan wie een budgetmeter wordt toegewezen, krijgen vaak te weinig uitleg. Het gaat hier niet om een folder waarin ze alles kunnen lezen. Het gaat om uitleg die door de installateur wordt verstrekt. Zo moeten die mensen te horen krijgen dat de installatie van een budgetmeter niet inhoudt dat ze geen schulden kunnen opbouwen. Veel mensen menen dat het minimumtarief inhoudt dat ze gratis stroom krijgen. Dat is uiteraard niet het geval. Indien we de mensen hieromtrent niet informeren, weten ze dit niet.

De oplaadpunten voor de budgetmeters moeten binnen een redelijke afstand worden geplaatst. In de praktijk moeten veel mensen nog steeds aanzienlijke afstanden afleggen om hun oplaadkaart op te waarderen. Een ander probleem betreft de toegankelijkheid. Vaak is het 's avonds of tijdens het weekend niet mogelijk een oplaadkaart op te waarderen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer Glorieux, kunt u specificeren wat voor u een aanzienlijke afstand is?

De heer Eloi Glorieux: Ik heb de minister in een schriftelijke vraag gevraagd welke gemeenten nog niet over een oplaadpunt beschikken. Tot mijn grote verbazing gaat het vooral om gemeenten in Vlaams-Brabant. Heel wat gemeenten hebben nog geen oplaadpunt. Zo moeten inwoners van Kampenhout naar Landen, wat toch 50 tot 60 kilometer verder is gelegen. Ik heb dat niet zelf uitgevonden. Dat staat letterlijk in het antwoord van de minister.

We stellen voor de LAC's tot een soort 'raad voor energiewelzijn' om te bouwen. Momenteel trachten de LAC's vooral hoge energiekosten te voorkomen. Ze zouden sneller moeten kunnen ingrijpen. Mensen stapelen immers schulden op. In de huidige omstandigheden ontstaat een eerste schuld bij de commerciële leverancier. Eenmaal ze daar zijn gedropt, bouwen ze schulden op bij de sociale leverancier. Eenmaal de budgetmeter is opgeladen, bouwen ze een derde schuld op. Pas op dat ogenblik komen ze met de LAC in contact. Eigenlijk zou dit contact in een vroeger stadium moeten worden gelegd. Hieraan moet natuurlijk een toename van de financiële middelen van de OCMW's worden gekoppeld. De OCMW's moeten in staat worden gesteld om hun rol ten volle te vervullen.

Ik heb een aantal bijkomende aanbevelingen opgesomd die in samenspraak met de mensen in armoede zelf naar voren zijn geschoven. Ik hoop dat we die samen in eenzelfde constructieve sfeer als tijdens de bespreking van de voorliggende voorstellen van resolutie kunnen behandelen. We zouden samen een voorstel van resolutie moeten opstellen waarin deze bijkomende voorstellen worden opgenomen. Misschien kunnen we op die manier het probleem van de energiearmoede helemaal oplossen of voorkomen. We zouden in elk geval eens te meer een stap in de goede richting kunnen zetten. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Glorieux, we wachten op voorstellen. We moeten proberen om samen met verenigingen waar armen het woord voeren op een constructieve manier een complementair voorstel van resolutie te maken. We zullen daar zeker aan meewerken.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, ik dank de verslaggevers voor hun volledige verslag van de bespreking van de voorstellen van resolutie. Ik wil

alle collega's danken voor de goede hoorzittingen die eraan voorafgingen. Ik betreur het een beetje dat de heer Glorieux zaken naar voren schuift die ook tijdens de hoorzittingen aan bod zijn gekomen. U had deze kunnen inbrengen tijdens de bespreking van het voorstel van resolutie, maar u hebt dat niet gedaan. Ik vind dat spijtig. Bepaalde zaken die u aanhaalt, staan wel degelijk in het voorstel. We komen dus voor een groot deel tegemoet aan uw verzuchtingen.

Iedereen die de commissie heeft gevolgd, zal het met me eens zijn dat het een illusie is te denken dat we vanuit Vlaanderen de energieprijzen zullen kunnen drukken. De 102 dollar die gisteren is bereikt, is een wereldfenomeen. We zullen daar vanuit Vlaanderen jammer genoeg niet veel aan kunnen veranderen. In het voorstel van resolutie willen we vooral onze middelen inzetten op preventie. We willen de 100 kilowattuur behouden. Ik heb aan bijna alle sprekers in de hoorzittingen gevraagd waar er extra inspanningen moeten gebeuren. Ze hebben bijna allemaal geantwoord dat er meer moet worden ingezet op preventie. Dat gaat dan vooral over preventie met betrekking tot energiegebruik, maar dat is al voldoende toegelicht door vorige sprekers.

Er moet ook preventief worden opgetreden op het vlak van schuldbemiddeling. Er moet worden vermeden dat de put dieper wordt indien er betalingsproblemen zijn. Laat ons ook niet vergeten dat er zeer veel mensen op de privémarkt een woning huren waar ze ook vaak worden geconfronteerd met hoge energiekosten.

Het voorstel van resolutie schuift een aantal zaken naar voren op lange, middellange en korte termijn. Op lange termijn willen we bepaalde energienormen hanteren, vooral in de sociale woningen. De volgende jaren worden er 45.000 nieuwe woningen gebouwd, maar we moeten er ook blijvend aandacht voor hebben in de bestaande woningen. Ook de rechtstreekse korting op de factuur is iets wat we op lange termijn kunnen realiseren. Uit het betoog van de vorige spreker leid ik echter af dat het misschien op middellange termijn zal kunnen. Op korte termijn worden er vooral maatregelen genomen ten aanzien van de OCMW's. Ik ben daar uiteraard erg tevreden mee. We hebben geleerd dat de LAC's goed werk leveren. Het verbaasde me wel dat veel dossiers die op de LAC's komen voordien niet waren gekend bij de OCMW's.

Het verbaasde me ook dat voor zeer weinig dossiers de betrokkenen bij de LAC's langskomen. De benchmarking van de LAC-werking waarmee minister Vanackere bezig is, zal ons wellicht veel leren. Dat zal helpen om de goede werking van de LAC's in heel Vlaanderen te waarborgen, de betrokkenheid bij de werking van de LAC's te verhogen en te zorgen voor de snelle bekendmaking van de dossiers bij de OCMW's.

De toegankelijkheid van de oplaadpunten staat in de resolutie. Het is belangrijk dat we in de mogelijkheid voorzien dat ook met bankkaarten kan worden betaald, en niet enkel cash. Dat laatste zou voor de OCMW's praktische problemen kunnen opleveren.

De energiescans kunnen op korte termijn worden gerealiseerd en een rol spelen in het preventiebeleid. Wat de rusthuizen betreft, heeft minister Crevits me in een antwoord op een schriftelijke vraag bevestigd dat zij een voorstel tot aanpassing van het decreet zal uitwerken. Op de hoorzitting is immers gezegd dat er zich een probleem stelde omdat OCMW's niet langer 100 kilowattuur per persoon zouden kunnen krijgen.

Wat die 100 kilowattuur betreft, denk ik dat we moeten besluiten dat de maatregel zeer weinig invloed heeft op het energieverbruik van de mensen, maar zeer veel kost. Die kost wordt vaak aan alle verbruikers doorgerekend. We moeten durven zeggen dat "gratis" niet bestaat. Vooral we een maatregel uitbreiden of veralgemenen, moeten we erover akkoord gaan dat inspanningen moeten gaan naar de mensen die dat het meeste nodig hebben. Laten we daarnaast de middelen inzetten voor preventie. Dat zijn de elementen die in onze resolutie zijn opgenomen, en daarbij hebben de lokale besturen een belangrijke rol te vervullen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik wil beginnen met het bedanken van de verslaggever. Zij heeft zeer goed het verloop van de discussie in de commissie weergegeven. Uit haar relaas blijkt duidelijk dat de samenroeping van de Commissie Energiearmoede helemaal niet zinloos is geweest, integendeel. We hebben vastgesteld dat het probleem van de energiearmoede de afgelopen twee jaar alleen maar is toegenomen. De stijging van de prijzen in het algemeen en van de energieprijzen in het bijzonder enerzijds en de daling van de koopkracht anderzijds zijn verklarende factoren.

Met dit voorstel van resolutie beoogt men het wegwerken van een aantal lacunes in de vorige resolutie en het aanbrengen van een aantal verfijningen. Verder staan er achttien nieuwe, volgens ons belangrijke aanbevelingen in. In de commissie is met de bevoegde minister een stand van zaken opgemaakt van de uitvoering van de resolutie van 2006 door de regering. We vernamen dat ons werk zeer ernstig is genomen. De meeste aanbevelingen zijn uitgevoerd of worden uitgevoerd, wat meteen het belang van dergelijke resoluties aantoont.

In de hoorzittingen was de inbreng van de mensen op het terrein erg zinvol en richtinggevend voor de opmaak van dit voorstel van resolutie. De problematiek van de energiearmoede is niet kleiner geworden, wel integendeel. Dat blijkt alleen al uit het groter aantal dossiers dat naar de lokale adviescommissies wordt gestuurd.

Vandaar dat dit voorstel zich vooral focust op de strijd tegen de opbouw van overmatige schuldenlast. Het is onweerlegbaar dat de stijgende energieprijzen en de energiefactuur zwaar wegen op het gezinsbudget. Er moet dan ook worden vermeden dat mensen met betalingsproblemen nog dieper in de problemen komen en in een neerwaartse spiraal terechtkomen. De gevraagde inspanningen moeten prioritair gaan naar die mensen die het het meeste nodig hebben. In die zin beantwoordt het voorstel van resolutie zeker aan de verwachtingen.

De Vlaamse overheid moet, samen met de federale en lokale overheden, aandacht hebben voor de goede werking van de LAC's. De meeste LAC's leveren al goed werk. Uit de hoorzittingen is gebleken dat er hier en daar enkele problemen zijn en dat er LAC's zijn waarvan de werking beter kan. De aanbeveling aan de minister van Welzijn om de resultaten en aanbevelingen in verband met de werking van de LAC's om te zetten in een handleiding 'good practice' en die te verspreiden onder de LAC's, is volgens ons zeer belangrijk.

In het kader van de globale schuldenproblematiek zou in extra middelen moeten worden voorzien voor de OCMW's, die een hierin een centrale rol hebben, om hen in staat te stellen om, voorafgaand aan elke hoorzitting van de LAC's, een echt sociaal onderzoek te voeren. Vandaag gebeurt dat nog te weinig.

Een andere sociale en efficiënte maatregel is het benadrukken van de aanwezigheid van de betrokkenen op de LAC-zitting en het beter bekendmaken van het feit dat men zich kan laten bijstaan door een vertrouwenspersoon of een begeleider. Uit cijfers blijkt dat een oplossing voor betalingsproblemen vaak afhangt van de aanwezigheid van de betrokkene. Als de betrokkene aanwezig is op de zitting, dan wordt er vrijwel altijd een oplossing gevonden voor de problemen en kan afsluiting worden vermeden.

Het is dus zeer nuttig om rond dit thema acties te voeren en het belang ervan beter bekend te maken. Voor ons is het heel belangrijk dat het pakket openbaredienstverplichtingen prioritair wordt afgestemd op de sociaal zwakkeren. Zo moeten de meer dan 50.000 gratis energiescans die de volgende twee jaar in Vlaanderen zullen worden uitgevoerd, in de eerste plaats toekomen aan de mensen die er het meest behoefte aan hebben, met name aan die mensen die reeds voor een LAC zijn moeten verschijnen. Uit het kleine onderzoek dat ik heb gedaan bij verschillende gemeenten, blijkt dat gemeenten daar wel oog voor hebben en er aandacht aan besteden.

Het werk is inderdaad nooit af. Maar met deze resolutie geven we een sterk en belangrijk signaal dat we werk willen maken van de strijd tegen energiearmoede. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw de voorzitter, ik wil de verslaggevers van beide resoluties bedanken maar ook alle collega's. Werken aan een resolutie is geen tijdverdrijf maar een hefboom voor het realiseren van bepaalde dingen. Moeilijke thema's vragen wat meer tijd, die behandel je niet op 24 uur. Ik ben ervan overtuigd dat de vorige resoluties en de resolutie die hier ter tafel ligt, in een volgende legislatuur opnieuw kunnen worden besproken.

De heer Decaluwe is ingegaan op veel punten. Ik zal me dus beperken tot de sociale woningbouw. Vorige vrijdag is er de eerste goedkeuring geweest van een niet onbelangrijk voorontwerp van decreet, het decreet op ruimtelijke ordening, met een totaal nieuw luik over gronden en pandenbeleid. Onze fractie is daar al jaren vragende partij voor. Er zitten heel veel goede maatregelen in. Wat in de media is gekomen, is de realisatie van 45.000 bijkomende sociale huurwoningen.

Het is meer dan dat. Waarom? Als die woningen de volgende jaren gerealiseerd zullen worden, zal het volgens een methodiek zijn waar ook de kavel en de sociale koopwoning bij betrokken worden. Dat is een belangrijke aanzet. Allicht zullen de volgende regeringen daar ook bijkomende middelen voor vrij moeten maken. Het is een hele uitdaging, maar ook een opportuniteit als het gaat over het bouwen van energiezuinige woningen. Het zou onverantwoord zijn dat, als de volgende jaren de aanzet wordt gegeven, de principes van energiezuinigheid niet worden toegepast.

We hebben tijdens de hoorzittingen gehoord dat er vanuit de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen heel veel aanzetten zijn en heel veel pilootprojecten zijn gestart. Heel veel maatschappijen proberen dat om te zetten, maar de basis voor een algemene normering zal toch gelegd moeten worden in de bestekken. In die zin is het belangrijk dat de goede voorbeelden die er vandaag al zijn in Vlaanderen – en we hebben ze ook bezocht met de commissie – van toepassing worden voor elke nieuwe woning die de volgende tien tot vijftien jaar gebouwd zal worden.

Uiteraard is isolatie een belangrijk element, maar, zoals de heer Martens zei, kan dat niet gaan zonder ventilatie. Ik zou nog verder durven gaan: zelfs als we morgen die energiezuinige woningen realiseren samen met de bouwmaatschappijen en mee gefinancierd vanuit de overheid, zal het belangrijk zijn dat we degenen die de woning gaan bewonen ook helpen bij het hanteren van die woning. Wooncultuur is een zaak, erin leven is een andere zaak. Ik spreek uit ervaring, want ik heb ooit heel veel dossiers zien passeren over vochtproblemen, met alle gevolgen van dien. De eigenaar van de woning, de bouwmaatschappij, ontdekt die problemen niet dadelijk.

Er zijn heel veel partners actief in dit werkveld, dus er zal werk gemaakt moeten worden van vorming over de manier waarop mensen leven in een woning en omgaan met de verschillende technieken die hanteerbaar zijn. Ik heb een mooi voorbeeld onthouden van ons bezoek aan de bouwmaatschappij Zonnige Kempen. In één bouwproject heeft men geprobeerd verschillende technieken te hanteren en metingen te doen. De zaakvoerder zei onmiddellijk dat men aan een werknemer had gevraagd om twee of drie jaar in een woning te gaan wonen, om er zeker van te zijn dat alles op de juiste manier wordt gebruikt en een zo goed mogelijke simulatie te hebben, want andere bewoners zouden er een loopje mee nemen, waardoor de cijfers die er als resultaat uit komen niet als model zouden kunnen dienen.

In het voorstel van resolutie is een duidelijk stappenplan voor sociale huurwoningen opgenomen. De E60-norm is misschien vandaag niet haalbaar, maar morgen in ieder geval. We moeten ook in de sociale woningbouw durven verder kijken dan vandaag en er alles op inzetten, zeker als het gaat – en daar is het instrument ruimtelijke ordening geen onbelangrijk middel – over woontypologieën die niet alleen staan, maar aansluitend zijn. Dat heeft voor gevolgd dat men sowieso energiezuiniger woningen zal hebben.

De basis werd mee gelegd in het nieuwe financieringssysteem van sociale huurwoningen. Dat zal uiteraard de volgende jaren worden bijgestuurd en geëvalueerd, maar er zitten hefbomen in om te werken rond energiezuinigheid, zoals de budgetmeter in elke sociale woning waar het mogelijk is.

Collega's, ik hoop dat de technologie sneller zal gaan dan de realisatie van deze resolutie en de slimme meter sneller op de markt kan komen. Die kan niet alleen geplaatst worden in woningen met een sociale bestemming, sociale huur- of koopwoningen. Heel veel mensen in Vlaanderen die vandaag eigenaar zijn van een woning willen ook wel eens testen wat het gevolg is van het uitzetten van een aantal apparaten of ze op termijn te vervangen voor de energiefactuur. *(Applaus bij CD&V en de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mevrouw de voorzitter, de problematiek is zeer duidelijk. We hebben via de hoorzittingen daar heel wat aandacht hebben kunnen besteden en ze verder in de aandacht kunnen brengen.

Het feit dat de bespreking zowel in de commissie als in de plenaire zitting zoveel aandacht krijgt, geeft aan hoe belangrijk het thema is. De collega's Bart Martens en Hostekint hebben al voldoende weergegeven wat voor onze fractie zeer belangrijk is. Ik wil alleen herhalen dat we naar aanleiding van de voorbije hoorzittingen,

resoluties hebben kunnen opstellen die wel degelijk kunnen worden uitgevoerd en uitvoering krijgen. Het is heel belangrijk dat we bij de uitvoering van de voorliggende resoluties de actoren blijven betrekken. We moeten opnieuw evalueren en zaken bijsturen op het moment dat dat noodzakelijk is. De meeste collega's hebben aangegeven dat we de resolutie in het kader van de energiearmoede zeer uitgebreid hebben aangepakt en onder andere het wonen erbij betrokken hebben, net als ruimtelijke ordening en welzijn. Het thema overschrijdt een zeer uitgebreid aantal bevoegdheden. We moeten zeer aandachtig blijven voor dit thema.

Wat betreft de energiescans, blijf ik erbij dat we de verschillende niveaus op dezelfde lijn moeten krijgen, ook de uitvoering ervan. Er is een grote verantwoordelijkheid weggelegd voor onze lokale besturen om de juiste doelgroepen erbij te betrekken. Dat gegeven hebben we ook via de hoorzittingen meegekregen en aangehaald tijdens de besprekingen.

Dankzij de hoorzittingen hebben we een evolutie gemerkt op het terrein. Ik verklaar me nader. Nog niet zo lang geleden was er een heel groot probleem van de toegankelijkheid van de oplaadpunten voor de mensen die het nodig hebben. Dankzij initiatieven van verschillende parlementariërs zijn we erin geslaagd om de verantwoordelijkheid te leggen op de juiste plaats en in veel meer oplaadpunten te voorzien in Vlaanderen. Dat is een concreet voorbeeld van wat is voortgevloeid uit de hoorzittingen en acties van het Vlaams Parlement. Ik hoop dat we er samen verder werk van zullen maken, dat we in de toekomst voor de mensen op het terrein nog dergelijke zeer concrete zaken met positieve gevolgen kunnen realiseren en op die manier de energiearmoede in zijn geheel aanpakken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De besprekingen zijn gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de voorstellen van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Karlos Callens, de dames Margriet Hermans en Tinne Rombouts en de heren Jos Bex en Jos De Meyer betreffende maatregelen ter ondersteuning van het dierenwelzijn in de landbouw – 1513 (2007-2008) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, we vatten nu het eerste punt van de agenda aan, waar we daarstraks wegens de

afwezigheid van de verslaggever niet mee konden starten. Mevrouw Robeyns is inmiddels in ons midden.

Dames en heren, de bespreking is geopend.

Mevrouw Robeyns, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Mevrouw de voorzitter, collega's, eerst en vooral verontschuldig ik me dat ik vanmorgen te laat was. Ik breng alsnog het verslag.

Het voorstel van resolutie werd besproken in de commissie voor Leefmilieu op 20 maart 2008 en op 19 maart en 11 maart was het voorstel al besproken in de subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid. Tussenin werden de Boerenbond, het Algemeen Boerensyndicaat, de Vlaamse beroepsvereniging van biologische boeren Belbior, GAIA, Veeweyde en het Vlaams Agrarisch Centrum schriftelijk gevraagd naar hun standpunten ten aanzien van het dierenwelzijn in de landbouw en van dit voorstel van resolutie. Voor hun antwoord verwijs ik naar het schriftelijke verslag.

De toelichting werd gegeven door mevrouw Rombouts. Zij en de andere indieners benadrukken met het voorstel van resolutie dat duurzame landbouw meerdere aspecten behelst. Landbouw is op de eerste plaats een economische sector, maar om duurzaam te werken, moet de landbouwsector ook rekening houden met de sociale aspecten, het leefmilieu en het dierenwelzijn. De verwezenlijkingen van de voorbije jaren tonen aan dat zowel het beleid als de landbouwsector zich daarvan bewust zijn. In het voorstel van resolutie stellen de indieners duidelijk dat het belang van dierenwelzijn niet ophoudt aan de grenzen van Vlaanderen. Er moet op Europees en wereldvlak worden aangedrongen op een krachtig dierenwelzijnsbeleid. Dit voorstel van resolutie spitst zich toe op de kalver- en varkenssector, op de alternatieve huisvestingssystemen voor kippen en op dieren die buiten worden gehouden.

Met dit voorstel van resolutie vragen de indieners aan de Vlaamse Regering om strikt toe te zien op de randvoorwaarden betreffende de minimale beschermingsnormen voor kalveren, die in 2007 zijn toegevoegd. De indieners vragen landbouwers te informeren over de minimumnormen. Daarnaast willen ze extra steun voor landbouwers die kiezen voor diervriendelijke huisvestingssystemen. De indieners vragen eveneens een informatie- en bewustmakingscampagne, naast een gericht handhavingsprogramma om het verbod op individueel gehuisveste kalveren ingang te doen vinden.

Voorts wil het voorstel onderzoek naar alternatieve castratiemethoden voor biggen. Het wil eveneens dat er strikt wordt toegezien op het naleven van de minimumnormen voor het houden en beschermen van legkippen. Tot slot vragen de indieners ook dat de Vlaamse

Regering op Europees en internationaal niveau zou aandringen op een gewijzigd handelsregime, dat het mogelijk zou maken om handelsbelemmerende maatregelen te nemen tegen landbouwproducten geproduceerd met productiemethodes die niet beantwoorden aan de strenge Europese dierenwelzijnsregels, om zo oneerlijke concurrentie te vermijden.

Tijdens de bespreking zei de heer Sintobin namens de Vlaams Belangfractie dat alle partijen dierenwelzijn als belangrijk bestempelen. Dit voorstel van resolutie mag volgens de Vlaams Belangfractie echter niet de indruk wekken dat de landbouwsector met een probleem kampt op het gebied van dierenwelzijn. De landbouwsector levert terdege inspanningen, maar wordt geregeld in een slecht daglicht geplaatst door de nalatigheid van enkele nonchalante individuen. Tot slot is de Vlaams Belangfractie van oordeel dat Vlaanderen er beter aan doet geen strengere normen in te voeren dan die opgelegd door de Europese Unie, want dat verzwakt de concurrentiepositie van de Vlaamse landbouwsector. De Vlaams Belangfractie heeft zich onthouden. Ze zal haar stemgedrag bijsturen tijdens de plenaire behandeling van dit voorstel van resolutie.

Mevrouw Dua is van oordeel dat Vlaanderen op het vlak van dierenwelzijn nog enkele belangrijke stappen moet zetten. Groen! vindt dat Vlaanderen wel strengere normen mag invoeren dan opgelegd door de Europese Unie. De manier waarop een beschaving met dieren omgaat, zegt immers veel over de waardigheid van die beschaving.

Namens de CD&V-fractie stelde mevrouw Rombouts dat dit voorstel van resolutie enerzijds weergeeft welke inspanningen de landbouwsector de afgelopen jaren al heeft geleverd op het gebied van dierenwelzijn, en er anderzijds tegelijk rekening mee houdt dat de landbouwsector een economische sector is. Voorts benadrukt het voorstel dat de Vlaamse landbouwsector niet op een eiland, maar in een Europese context opereert. De teneur is dat samen met de mensen uit de praktijk moet worden gestreefd naar meer dierenwelzijn.

De heer Callens stelde namens de Open Vld-fractie dat dit voorstel van resolutie zoekt naar een consensus tussen dierenwelzijn en het economische aspect van de landbouwsector. Dankzij de Europese richtlijnen inzake dierenwelzijn hebben de meerderheidspartijen beslist tegenover de uitvoerende macht te verduidelijken hoe de meerderheid over dit onderwerp denkt.

Zelf heb ik, ten slotte, namens de sp.a-spiritfractie benadrukt dat het voorstel van resolutie een goed evenwicht heeft gevonden tussen dierenwelzijn enerzijds en wat economisch, ecologisch en maatschappelijk haalbaar is anderzijds. Dat zowel de dierenwelzijnsorganisaties als de traditionele en de biologische landbouw positief reageren op dit voorstel van resolutie, bewijst dit. Mijn

fractie zal de dierenwelzijnsproblematiek in de landbouw voort blijven volgen en ook enkele specifieke suggesties voort in overweging nemen.

Het voorstel van resolutie werd met 9 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw de voorzitter, ik dank de verslaggeefster voor haar verslag. Het was beknopt en toch volledig. Ik moet u allen echter onmiddellijk teleurstellen: wij zullen ons stemgedrag niet bijsturen. Wij hebben daar twee redenen voor.

De eerste reden is de manier van totstandkoming van dit voorstel van resolutie. De meerderheid mag me tegenspreken, maar zal dat niet doen. De heer Glorieux heeft onlangs een voorstel van resolutie rond dierenwelzijn ingediend. Dat werd besproken in de Subcommissie voor Landbouw en werd door alle aanwezige leden weggestemd, ook door mevrouw Robeyns. Dat zinde niet iedereen van haar fractie, maar ik noem geen namen. De sp.a-fractie vond dat er rond dierenwelzijn toch iets moest gebeuren en daarop kondigde de heer Martens een voorstel van resolutie aan. Hij speelde blijkbaar soloslim. En dat kon niet! De meerderheid moet unisono naar het parlement komen. De vlucht poging van de heer Martens werd zeer snel geaccapareerd door de rest van de meerderheid. Dat leidde tot het huidige voorstel van resolutie. Het is een consensusvoorstel. Ik neem aan dat de heer Martens en de sp.a-fractie wat water in de wijn hebben gedaan. Hetzelfde geldt voor de rest van de meerderheid. Dat wou ik toch eens zeggen.

Ten tweede gaan wij ons stemgedrag niet wijzigen vanwege minstens één inhoudelijk aspect. De verslaggever heeft er zelf naar verwezen. Wij hebben niets tegen dierenwelzijn of -rechten, maar we moeten opletten waarmee we bezig zijn. Er zijn de Europese directieven en maatregelen. Ik wil beklemtonen dat wij, als er Europese regels zouden zijn, nooit strenger mogen zijn dan Europa. In het kader van de eerlijke concurrentie moeten we geen soloslim gaan spelen. Ofwel gelden de regels in heel de EU ofwel gelden ze nergens. Anders krijgen we concurrentievervalsing. Trouwens, als ik het goed heb gelezen in het Bulletin van Vragen en Antwoorden, was het de Boerenbond – en dat is niet onze club, dat kunt u niet tegenspreken, mevrouw Rombouts – die waarschuwde voor oneerlijke concurrentie en benadrukte dat de landbouw en de veeteelt in de eerste plaats economische sectoren zijn.

Alle landbouwers, misschien op enkele uitzonderingen na, nemen het dierenwelzijn heel ernstig. Met dit voorstel van resolutie kunnen we de indruk wekken dat er iets fout is met het dierenwelzijn in Vlaanderen, wat niet het geval is. Het is een economische sector. Daar

moeten we blijvend rekening mee houden, ook in de toekomst.

Het is toch vanzelfsprekend dat onze bevolking recht heeft op gezond voedsel, maar ook op betaalbaar voedsel. Onze landbouwers steeds meer eisen opleggen, ook inzake dierenwelzijn, betekent een verdere kostenverhoging voor de bedrijven. Daarvoor moeten we oppassen. Hoe sterk we ook achter de inhoud van dit voorstel van resolutie staan, we willen ons onthouden om het signaal te geven dat we niet sneller moeten lopen dan we kunnen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer Wymeersch, als u het voorstel van resolutie goed hebt gelezen, dan zou u merken dat het een waardering is voor de inspanningen die de sector doet voor dierenwelzijn. Uw onthouding kan net het tegenovergestelde effect hebben en worden geïnterpreteerd als een miskenning van de inspanningen van de sector.

Lees trouwens eens de opinies van de drie landbouworganisaties die het Vlaams Parlement contacteerde. U maakt een intentieproces van de meerderheid. Hoe moet ik begrijpen dat de heer Sintobin in de commissie zei dat u uw stemgedrag nog zult bijsturen? Was dat omdat u afwezig was of omdat u het nog niet eens was?

De heer Frans Wymeersch: Ik wil ons stemgedrag nog bijsturen en straks tegenstemmen, als de heer De Meyer dat bedoelt. Maar ik denk niet dat dat zijn bedoeling is. Misschien doet het pijn dat uitgerekend ik een argument van de Boerenbond, die niet mijn club is, aanhaal. Dierenwelzijn is goed en we zijn daarvoor, maar in de eerste plaats is het een economische sector. We moeten ervoor zorgen, als we maatregelen opleggen vanuit Vlaanderen, België of Europa, dat we de concurrentiepositie van onze landbouw niet in het gedrang brengen. Dat is het signaal dat we willen geven en dat beantwoordt aan dat van de Boerenbond. Het is met enige schroom dat we de Boerenbond bijtreden, maar dat signaal willen we geven. Als u het argument van uw club naast u neerlegt, dan is dat uw verantwoordelijkheid en niet de mijne.

De heer Jos De Meyer: Het gaat me niet over clubs, maar over de essentie van dit voorstel van resolutie. Mocht de heer Wymeersch het verslag gelezen hebben en geluisterd hebben naar de inleiding van mevrouw Rombouts, dan zou hij weten dat we vertrekken van het standpunt dat de landbouw in de eerste plaats een economische sector is.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil even terugkomen op de essentie van dit voorstel van resolutie. Uit het

verslag is naar voren gekomen dat we erkennen dat de landbouw in de eerste plaats een economische sector is en moet meedraaien op Europees en wereldniveau. Niemand kan ontkennen dat we met de beleidsbrieven van onze vorige en de huidige minister van Landbouw hebben uitgerukt dat landbouw in de eerste plaats een economische sector is.

Maar in de toelichting van de resolutie staat ook: "Een goed en toekomstgericht landbouwbeleid gaat immers verder dan het louter economische". En daarover hebben we het vandaag.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, altijd weer wordt hier de bekommernis geuit dat de landbouw een economische sector is. Ik kan daar inkomen, maar ik vind dat de landbouw ook een dienstensector is. Als we de landbouw beschouwen als een zuiver economische sector, komen we op termijn met onze landbouw in Europa in een vaarwater waarin we niet willen komen. Dat is ook de bekommernis van de huidige voorzitter van de Boerenbond, want in dat geval krijgen we te maken met alle economische wetmatigheden en de vrije handel, en wordt het onmogelijk om nog bijkomend te subsidiëren. Landbouw heeft een economische factor, zeker voor de individuele landbouwer, maar landbouw als geheel is niet een louter economisch gegeven, het is evengoed een belangrijke dienstensector voor de mensen in Europa.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik zal niet uitweiden over het hele landbouwbeleid. Straks bespreken we het voorstel van resolutie over het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, misschien kunnen we er dan dieper op ingaan.

Ik vertelde dat landbouw een economische sector is, en ik citeerde heel duidelijk uit de toelichting bij het voorstel van resolutie dat het geen louter economische sector is. Wat belangrijk is, is dat afspraken worden gemaakt over de dierenwelzijnsregels. We moeten oog hebben voor dierenwelzijn. De sector erkent dat en heeft al heel veel grote stappen gezet op dat vlak. Ook de overheid steunt op verschillende vlakken de dierenwelzijnsmaatregelen. Dierenwelzijnsnormen mogen niet stoppen aan de grenzen, want we bewegen ons op Europees niveau en op wereldniveau.

Mijnheer Wymeersch, ik verwijs even naar de discussie die we gisteren in de commissie hielden, onder meer over grensoverschrijdende maatregelen. Ik denk aan het verslag van de Europese Landbouwcommissie waarin werd gevraagd dat vlees dat ontsmet wordt met chlooriden, zou worden toegelaten op onze markt. De Europese landen hebben het duidelijke signaal gegeven dat dit te verregaand is en dat wij ons houden aan een aantal

regels, aan sanitaire maatregelen en aan dierenwelzijnsmaatregelen. In het voorstel van resolutie wordt heel duidelijk gevraagd om het element dierenwelzijn mee te nemen op internationaal niveau. We vragen om er gesprekken over te hebben, om regels op te leggen en om duidelijk te beklemtonen waaraan onze producten moeten voldoen wanneer we ze op de markt willen brengen.

Als we regels opleggen, moeten we ons ook aan die regels houden. U stelde dat we niet het signaal willen geven dat het slecht gaat, noch het signaal dat we strenger willen zijn dan de Europese normen. In het voorstel van resolutie staat nergens geschreven dat we strenger zijn dan in Europese context werd afgesproken of in de Europese richtlijnen staat. We vragen nergens om verder te gaan dan wat we zelf hebben afgesproken over de grenzen heen. We vinden het immers erg belangrijk dat over de grenzen heen afspraken worden gemaakt.

Het enige wat we vragen is het opzetten van onderzoek naar alternatieve methodes voor de castratie van biggen. Onderzoek is heel belangrijk voor de evolutie in het dierenwelzijn. Daarnaast zeggen we dat het onderzoek moet leiden tot betaalbare, gezonde en milieuvriendelijke werkwijzen. Dit zijn drie factoren waarmee duidelijk rekening moet worden gehouden, ook bij invoer. Zo kunnen we ervoor zorgen dat we geen valseconcurrentiepositie innemen, want ook dat is een heel belangrijk punt van het voorstel van resolutie: we moeten ons houden voor een valseconcurrentiepositie.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw Rombouts, ik geloof u best, maar ik verwijs naar uw eigen achterban. Ik wil ook ten behoeve van de heer De Meyer even de slotconclusie van de Boerenbond citeren over de concurrentievervalsing. “Boerenbond is het niet eens met de stelling dat nieuwe methoden zo snel mogelijk verplicht moeten worden toegepast. Zoals hoger aangegeven is het voor nieuwe maatregelen en normering belangrijk dat deze worden ingevoerd op Europees niveau, teneinde de concurrentievervalsing van de Vlaamse veehouders ten overstaan van hun Europese collega's te vermijden.” De Boerenbond zegt met andere woorden: in alle lidstaten of nergens.

En dat signaal heb ik hier deze voormiddag willen geven.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik weet dat dat zo op papier staat. Wij hebben daar niet over gediscussieerd in de hoorzitting, want het was een schriftelijke hoorzitting. U moet ook de bijhorende paragrafen lezen. Er staat duidelijk dat er een gezonde, betaalbare en milieuvriendelijke manier moet worden gezocht om eventuele maatregelen in te voeren. Dat zijn drie duidelijke criteria die worden meegenomen om ook de concurrentievervalsing in het oog te houden. Het zesde punt zegt boven-

dien dat er op Europees en internationaal niveau moet worden gesproken.

U mag de zaken dus niet allemaal afzonderlijk lezen, u moet de volledige context van het voorstel van resolutie lezen. Daarin wordt heel duidelijk weergegeven dat de meerderheid momenteel vraagt om rekening te houden met de concurrentiepositie en met de afspraken op Europees en zelfs op wereldniveau. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, dames en heren, heden wordt gestemd over een voorstel van resolutie dat een niet onbelangrijk element in het landbouwbeleid vertegenwoordigt. Het welzijn van dieren kan en mag een maatschappij die zichzelf respecteert, niet onverschillig laten. In de natuurlijke kringloop hebben mens en dier elkaar nodig en het welzijn van dieren oefent zonder enige twijfel invloed uit op het welzijn van mensen. De beleidsbrief Landbouw van 2007 van minister-president Peeters vermeldt dan ook terecht de intentie om een duurzaam landbouwbeleid te voeren.

Dierenwelzijn stopt niet aan de grenzen, maar moet in een Europees kader worden gezien. Vlaamse landbouwbedrijven moeten voldoen aan Europese richtlijnen en verordeningen. Een groot deel van de dieren die in Vlaamse landbouwbedrijven worden gehouden zijn kalveren, varkens en kippen. Dit voorstel van resolutie beoogt dan ook verschillende daaraan gerelateerde doelstellingen.

Voor we over het voorstel stemmen, is het goed om nog eens in te gaan op enkele elementen. De randvoorwaarden met betrekking tot de minimumnormen ter bescherming van kalveren, varkens en landbouwhuisdieren dienen verbeterd te worden door middel van enerzijds informatie over minimumnormen en alternatieve huisvestingssystemen en anderzijds steun aan landbouwers die kiezen voor diervriendelijke huisvestingsvormen.

Mijnheer Wymeersch, het feit dat wij steun vragen voor landbouwers die voor diervriendelijke huisvestingsvormen kiezen, betekent dat uw redenering dat de prijs van vlees de hoogte in zal schieten, niet correct is.

De Europese regelgeving bepaalt sinds 1 januari 2007 dat men bij het houden van kalveren in groepshuisvesting voldoende aandacht moet hebben voor ruimte en de nodige verluchting. Een verbod op individueel gehuisveste kalveren wordt derhalve bepleit. Dit is een redelijke en billijke eis.

In talrijke bedrijven in West- en Oost-Vlaanderen worden op grote schaal varkens gekweekt. De EU-richtlijn ter

zake voorziet in groepshuisvesting van jonge zeugen met voldoende vloeropervlakte, los materiaal en ventilatie.

Het welzijn van varkens en de productie van varkensvlees ondervinden daar zonder twijfel baat bij.

Het onderzoek naar alternatieven voor de castratie van biggen moet worden aangemoedigd, omdat niet-gecastreerde biggen effectief gezonder opgroeien, een gezondere verhouding tussen vet en vlees hebben en minder vatbaar zijn voor ziektes.

Te kleine legbatterijkooien mogen vanaf 2012 niet meer gebruikt worden. Het KB van 17 oktober 2005 met betrekking tot de minimumnormen voor het houden en beschermen van legkippen moet dan ook nogmaals in herinnering gebracht worden. Er moet voldoende informatie beschikbaar zijn over de minimumnormen en de alternatieve huisvestingsnormen. Daarnaast moet er ook steun zijn voor kippenhouders die voor 2012 afstappen van de legbatterijen.

Volledige en correcte informatie over beschuttingsmogelijkheden tegen ongunstige weersomstandigheden kan houders van landbouwdieren en huisdieren helpen bij een vakgerichte en diervriendelijke omgang met hun veestapel.

Vanzelfsprekend moet op internationaal en Europees niveau aangedrongen worden op een wijziging van het internationale handelsregime door handelsbelemmerende maatregelen op te leggen aan landen die deze diervriendelijke methodes niet hanteren. Precies dit laatste element is cruciaal. Dierenwelzijn gaat over de nationale en Europese grenzen heen. Vlees- en voedselimporten worden in een minimum van tijd van een land of een continent naar het andere getransporteerd. De consument heeft recht op een goede en degelijke kwaliteit van het voedsel dat binnen en buiten de Europese Unie geproduceerd wordt.

De EU-richtlijnen ter zake vormen een noodzakelijk minimum om een hoge standaard in de voedselproductie te waarborgen. Geen rechtgeaard mens kan tegen dergelijke doelstellingen zijn. Dit voorstel van resolutie verdient in dit parlement dan ook de nodige steun, over de partijgrenzen heen, als signaal aan de regering en aan de bevolking. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de voorzitter, collega's, wij hebben een dubbel gevoel bij dit voorstel van resolutie. In zekere zin zijn we blij dat nadat het voorstel van resolutie van Groen! in de commissie werd weggestemd, de meerderheid nu ook enigszins aandacht vraagt voor het dierenwelzijn. Ik zal dat maar catalogeren onder het vaker aangehaalde voortschrijdende inzicht. Daarom zal Groen! dit voorstel van resolutie goedkeuren.

Er is natuurlijk ook de andere kant van de medaille. Ik heb de indruk dat de titel van het voorstel van resolutie niet echt de lading dekt, in die zin dat het dierenwelzijn bijzonder zwak wordt verdedigd. Er wordt enkel gesteld dat de bestaande regels zouden worden nageleefd en verder dat er nog wat studiewerk moet gebeuren.

In het eerste punt van het voorstel van resolutie wordt gevraagd strikt toe te zien op de randvoorwaarden die in 2007 zijn toegevoegd met betrekking tot de naleving van de minimumnormen ter bescherming van kalveren, varkens en landbouwhuisdieren.

Het gaat dus om het gewoon strikt toezien op de naleving van de randvoorwaarden, zonder dat er andere aan worden toegevoegd.

In punt 2 wordt gevraagd naar een gericht handhavingsprogramma om het verbod op individueel gehuisveste kalveren volledig ingang te doen vinden. Eigenlijk wordt hiermee gewoon de toepassing van de wet gevraagd. Dat zou een evidentie moeten zijn.

In punt 3 wordt gevraagd om onderzoek te doen naar alternatieve methodes voor de castratie van biggen. Op zich heb ik daar natuurlijk niets tegen. Er is echter al heel wat onderzoek aan de gang. Bovendien worden die alternatieve castratiemethodes al in heel wat landen toegepast. Ik verwijs naar Nieuw-Zeeland, Zwitserland. Nog maar eens vragen de zaak te onderzoeken, leidt alleen maar tot eindeloos uitstel. De varkenssector zou eindelijk maar eens het eerder aangegane engagement moeten nakomen en die barbaarse wijze van onverdoofd castreren achterwege laten.

In punt 4 wordt eens te meer gevraagd strikt toe te zien op het naleven van het koninklijk besluit van 17 oktober 2005. Ook daar gaat het weer om de naleving van de wet.

Er is al een paar keer gezegd dat de landbouw een economische sector is. Dat klopt. Dieren zijn echter niet louter en alleen economische objecten. Dieren hebben gevoelens, ze hebben emoties, ze kunnen pijn voelen en mogen dus zeker niet gereduceerd worden tot economische objecten.

We zijn blij dat door ons oorspronkelijk initiatief sp.a en de meerderheidspartijen uiteindelijk wakker zijn geworden en met een voorstel van resolutie op de proppen zijn gekomen. We vinden het echter jammer dat de kans niet echt werd aangegrepen. Het is maar een flauw afkooksel van het oorspronkelijke voorstel dat, naar mijn bescheiden mening, het dierenwelzijn op een veel indringender en realistische wijze een dienst zou hebben bewezen. *(Applaus bij Groen!)*

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik zou toch wel even willen reageren op de opmerkingen van de heer Glorieux. Het is niet correct te stellen dat eindelijk enige

aandacht wordt geschonken aan dierenwelzijn. Mijnheer Glorieux, ik heb de indruk dat u bewust de ogen sluit voor bepaalde zaken die op het veld gebeuren. Sinds een aantal jaren worden vanuit de sector en de overheid stimuli gegeven om maximaal aan de normen voor het dierenwelzijn tegemoet te komen.

In een samenleving of een sector kan men echter niet bepaalde dingen volledig negeren. We hebben heel duidelijk aangehaald dat we dieren niet zien als economische objecten, laat staan als objecten. We hebben duidelijk gesteld dat in deze economische sector ook rekening moet worden gehouden met andere zaken.

Er zijn al heel wat stappen gezet door de sector en de overheid. U kunt dus niet zeggen dat dit een thema is dat nu eventjes op de voorgrond wordt geplaatst omdat u een voorstel van resolutie aanhaalt. De sector is er al jaar en dag mee bezig. Elke dag opnieuw, elke seconde van de dag denkt en werkt de landbouwer daaraan.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw Rombouts, ik ben het met u eens dat er in de sector heel veel bekeken wordt. Weinig wordt echter consequent toegepast. Als ik het voorstel bekijk, stel ik alleen maar vast dat u vooral de toepassing vraagt van de bestaande wetgeving. Dat wijst er eens te meer op dat er binnen de sector veel bekeken wordt. Heel wat zaken betreffende het dierenwelzijn die eigenlijk een evidentie zouden moeten zijn, worden niet consequent toegepast.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer Glorieux, u moet ook de andere zinnen lezen. Daarin vragen we duidelijk de landbouwers te ondersteunen en te sensibiliseren. Het gaat niet enkel om de strikte toepassing.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, het geanimeerde debat toont aan dat het voorliggende voorstel van resolutie niet zonder voorwerp is. Ik ben ervan overtuigd dat de mate waarin een samenleving het welzijn van dieren tracht te bevorderen en te garanderen, het beschavingspeil van die samenleving aantoont.

Het verheugt ons dat steeds meer werk wordt gemaakt van het bevorderen en het garanderen van het dierenwelzijn. De Europese Commissie legt strengere normen op met betrekking tot de diervriendelijke huisvesting van dieren. Voedings- en distributiebedrijven gaan in hun lastenboeken soms nog wat verder. Ze leggen de landbouwers die aan hen willen leveren, bijkomende voorwaarden inzake het dierenwelzijn op. Sommige landbouwers gaan zelf vrijwillig een stap verder dan de minimale bepalingen die door de Europese Commissie worden opgelegd.

Het voorliggende voorstel van resolutie moet duidelijk maken dat dierenwelzijn ook onze zorg is. We vinden

dat aan het bevorderen en het garanderen van het dierenwelzijn moet worden gewerkt. Het is mogelijk hier smalend over te doen. We vragen enkel de wetgeving toe te passen. Dit is echter een eerste stap.

We vragen onze landbouwers te informeren en te sensibiliseren. We vragen de strengere eisen van de Europese Commissie met betrekking tot de huisvesting van kalveren, varkens, kippen en ander pluimvee onder de aandacht te brengen. We moeten de landbouwer sensibiliseren en helpen hun huisvesting aan deze eisen aan te passen. Deze eisen betreffen onder meer de minimale ruimte en vloeroppervlakte, de ventilatie van stallen en het verbod op het vastbinden van kalveren.

Naast de sensibilisering, moet de Vlaamse overheid ook een handhavingsprogramma opzetten. Eisen zijn goed. Als ze door sommige cowboys in de praktijk niet worden nageleefd, blijven ze echter dode letter. We vragen dan ook om gerichte handhavingscampagnes.

Naar alternatieve methodes om biggen te castreren, is uiteraard al heel wat onderzoek verricht. Aangezien we in Vlaanderen met een aparte sector zitten, lijkt het ons evenwel geen overbodige luxe op bijkomend onderzoek naar alternatieven aan te dringen.

We vragen tevens de landbouwers te sensibiliseren met betrekking tot de dieren die buiten lopen. De landbouwers moeten in voldoende beschuttingsmogelijkheden voorzien. Niet alle winters zullen zo warm zijn als de winter die we net hebben gehad. Het is voor de dieren die buiten lopen van belang in bescherming tegen de gure weersomstandigheden te voorzien.

Tot slot is het in het huidige internationale handelsregime onze zorg dat de overheid in staat moet zijn handelsbelemmerende maatregelen te treffen. Het gaat hier om invoerbepalingen voor producten die zijn geproduceerd door middel van technieken die niet aan de strenge Europese productiestandaarden beantwoorden. Het heeft geen zin in 2012 een Europees verbod op legbatterijen in te voeren indien we de Europese markt daarna laten overspoelen door eieren die buiten Europa in legbatterijen zijn geproduceerd. Op die manier zouden we het probleem van het dierenwelzijn niet oplossen, maar gewoonweg verplaatsen.

Binnen de Wereldhandelsorganisatie loopt op dit ogenblik een discussie over de verdere vrijmaking van de internationale handel in landbouwproducten. Ik ben blij dat we in dit verband kamerbreed en bij alle partijen steun hebben gevonden. Ook onze liberale vrienden staan niet achter een ongebreidelde vrijhandel. Ze vinden dat de Europese Commissie met betrekking tot producten die niet aan de strenge Europese milieu- en dierenwelzijnsnormen beantwoorden, invoerbepalingen moet kunnen opleggen. Ik vind dit een belangrijke stap in de goede richting.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer Martens, mag ik u een 'als'-vraag stellen? Stel u voor dat het Lambermont-akkoord er niet was geweest en Landbouw nog een federale bevoegdheid was, zouden uw federale collega's dan hetzelfde voorstel van resolutie hebben ingediend?

De heer Bart Martens: Ik denk niet dat mijn federale collega's dat gedaan zouden hebben: ik zou het zelf hebben gedaan. Zoals u weet, ben ik ook gemeenschaps-senator. In tegenstelling tot andere collega's hier heb ik nogal de gewoonte om wat ik hier zeg ook aan de overkant te zeggen. Ik heb daarnet een voorstel van resolutie verdedigd om er bij de federale overheid op aan te dringen om de bestaande belastingverminderingen voor energiebesparende maatregelen om te zetten in een rechtstreekse korting op de factuur. Ik zal daar ook gevolg aan geven en een wetsvoorstel in die zin indienen aan de overkant.

De heer Jos Stassen: Sta me toe daaraan te twijfelen.

De heer Bart Martens: U kunt me geen schizofrenie verwijten op dat vlak. Integendeel, we maken er werk van. De kritiek dat het wat laat komt, vind ik onterecht. Ik kan u garanderen dat we wakker zullen blijven met betrekking tot dit thema. We zullen de verschillende aanbevelingen aan onze regering blijven opvolgen. We gaan ook verder dan het toepassen van de wetgeving. We vragen om extra steun te geven in het kader van het Vlaams Investeringsfonds aan landbouwers die op vrijwillige basis verder willen gaan in het bevorderen van het dierenwelzijn dan wat Europa of onze regering oplegt.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Martens, u wilt de import van landen van buiten de Europese Unie die niet voldoen aan bepaalde eisen op het vlak van dierenwelzijn beknotten. Wat als er een of meerdere Europese lidstaten die regelgeving niet in de praktijk brengen? Hoe kan dat worden opgelost? Hebt u inzicht in eventuele maatregelen om handel met die landen binnen de EU aan banden te leggen?

De heer Bart Martens: Een Europese lidstaat die deze regelgeving niet opvolgt, kan voor het Europese Hof van Justitie worden gedaagd. Die procedures slepen soms lang aan, maar elke lidstaat heeft de mogelijkheid om zelf zo'n procedure in te leiden. Het Verdrag van Lissabon heeft de mogelijkheden om naar het Europese Hof van Justitie te stappen sterk verruimd. In het verleden konden alleen lidstaten dat rechtstreeks doen. Nu hebben ook derden toegang tot het Europese Hof van Justitie om de niet-naleving van Europese spelregels af te dwingen. Ik hoop dat dat nieuwe verdrag de handhaving bevordert

van het milieubeleid, het dierenwelzijnsbeleid en alle andere vormen van Europees beleid.

De heer Frans Wymeersch: Ik ga daarmee akkoord. Stel dat er zich zo'n geval voordoet en we juridische stappen ondernemen, dan blijft de import wel duren zolang er geen uitspraak en bestraffing is.

De heer Bart Martens: Dat klopt, maar ik heb begrepen dat een politicus niet te veel op hypothetische vragen moet antwoorden. Het is ook moeilijk om weer een douane op te richten aan de Belgische of Vlaamse grenzen. We zitten nu eenmaal met een Europees een-gemaakte markt. Ik hoop alleen dat de verbeteringen van het handhavingsregime binnen Europa sneller soelaas zullen brengen dan in het verleden. Ik hoop dat balorige lidstaten die weigeren bepaalde richtlijnen en verordeningen toe te passen, sneller lik op stuk zullen krijgen en dat die wanpraktijken sneller tot het verleden kunnen horen. *(Applaus)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.26 uur.*

